

ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΗ

Επιθεώρηση

Βραβείο Ακαδημίας Αθηνών

ΤΕΥΧΟΣ 1^ο 2022 ▶ ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ-ΑΠΡΙΛΙΟΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΕΠΙΔΙΩΞΕΙΣ

στο Αιγαίο Πέλαγος και την Ανατολική Μεσόγειο
Υφαλοκρηπίδα ή ΑΟΖ προάγει τα ελληνικά συμφέροντα;

ΤΟ ΚΥΠΡΙΑΚΟ ΖΗΤΗΜΑ
ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΠΡΩΤΗ ΜΕΤΑΠΟΛΕΜΙΚΗ ΠΕΝΤΑΕΤΙΑ (1945-1950)

ΑΤΟΜΙΚΗ ΜΟΡΦΩΣΗ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΣΤΟ ΝΑΤΟ:
ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΔΙΑΠΙΣΤΕΥΣΗ

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΟ ΑΠΟΤΥΠΩΜΑ ΚΑΙ ΕΝΟΠΛΕΣ ΔΥΝΑΜΕΙΣ
ΓΕΩΧΩΡΙΚΕΣ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΜΕΝΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ

33 Μ/Κ ΤΑΞ

ΓΕΝΙΚΟ ΕΠΙΤΕΛΕΙΟ ΣΤΡΑΤΟΥ
Δ3 (ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ)

ΠΡΟΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΜΕΡΟΥΣ ΤΟΥ ΤΕΥΧΟΥΣ

ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΗ

Επιθεώρηση

ΤΕΤΡΑΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΠΙΤΕΛΕΙΟΥ ΣΤΡΑΤΟΥ • ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΗΣ 1883 • ΤΕΥΧΟΣ 1^ο 2022

• Αριθμός λογαριασμού του Περιοδικού Τράπεζα Πειραιώς
6915-130036-953 • IBAN: GR7901719150006915130036953

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΥ

ΑΠΟΣΤΟΛΗ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ

Στελέχη ε.ε. και Πολιτικό προσωπικό > 2,40€ ανά έτος
του Στρατού Ήφρας

Στελέχη ε.α. του Στρατού Ήφρας > 2,94€ ανά έτος
Ιδιώτες, Σύλλογοι κ.λπ. > 5,87€ ανά έτος

• Το Περιοδικό αποστέλλεται στη Μονάδα-Υπηρεσία που υπηρετεί ο συνδρομητής.

• Για τη διαχείριση της συνδρομής των ε.ε. στελεχών λειτουργεί η εφαρμογή του Περιοδικού στην Ηλεκτρονική Πύλη Διαδικτυακών Εφαρμογών του army.gr

• Καταθέτουν τη συνδρομή στον Αριθμό Λογαριασμού Τράπεζας του Περιοδικού και αποστέλλουν την απόδειξη καταθέσεως (με FAX, e-mail ή ταχυδρομικώς) μαζί με το απόκομμα συνδρομής.

• Τα έξοδα τραπεζικής μεταφοράς της συνδρομής επιβαρύνουν τον συνδρομητή.

ΑΠΟΣΤΟΛΗ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ (ΕΚΤΟΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ)

Απλή (Επιταγή Τράπεζας Πειραιώς) > 16,30€ ανά έτος
Συστημένη (Επιταγή Τράπεζας Πειραιώς) > 23,80€ ανά έτος

ΑΠΟΣΤΟΛΗ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ (ΕΝΤΟΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ)

Απλή (Επιταγή Τράπεζας Πειραιώς) > 14,20€ ανά έτος
Συστημένη (Επιταγή Τράπεζας Πειραιώς) > 21,60€ ανά έτος

• Οι συνδρομητές Εξωτερικού εκδίδουν τραπεζική επιταγή από κατάστημα Ελληνικής Τράπεζας στο Εξωτερικό προς τον Αριθμό Λογαριασμού Τράπεζας του Περιοδικού (στη διεύθυνση του Περιοδικού).

Δωρεάν προβολή του Περιοδικού για τους μαθητές των Παραγωγικών Σχολών του Στρατού Ήφρας, μέσω της εφαρμογής του Περιοδικού στην Ηλεκτρονική Πύλη Διαδικτυακών Εφαρμογών του army.gr

Την εφαρμογή του Περιοδικού θα τη βρείτε στην Ηλεκτρονική Πύλη Διαδικτυακών Εφαρμογών του www.army.gr

ΑΠΟΚΟΜΜΑ ΣΥΝΔΡΟΜΗΣ

ΓΕΝΙΚΟ ΕΠΙΤΕΛΕΙΟ ΣΤΡΑΤΟΥ
Δ3 (ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ)
ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗ
1020 ΣΤΓ
Στρατόπεδο Παπάγου, Μεσογείων 227-231, Χολαργός, Τ.Κ. 15 561

Διευθυντής Έκδοσης

τηλ. 210 6553978

Διαχείριση Συνδρομητών

τηλ. & fax 210 6553979

e-mail: ekdosis@army.gr

Επώνυμο: ..... Όνομα: .....

Ιδιότητα: ..... Νέα Συνδρομή Ανανέωση Συνδρομής

Οδός: ..... Αριθμός: ..... Τ.Κ.: .....

Πόλη: ..... Τηλ: .....

ΑΦΜ (για τους ε.α.): ..... e-mail: .....

Επιλογή Μέσου: Έντυπο ή CD ή Online (pdf)*

*Για τους ε.ε. και ε.α. συνδρομητές μέσω της εφαρμογής του Περιοδικού στο army.gr και για τους λοιπούς μέσω e-mail

ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΗ Επιθεώρηση

2022 - ΤΕΥΧΟΣ 1^ο
(ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ-ΑΠΡΙΛΙΟΣ)

ΕΚΔΟΤΗΣ
ΓΕΣ/Δ3

(Διεύθυνση Ενημέρωσης και Δημοσίων Σχέσεων)

Διευθυντής ΓΕΣ/Δ3
Ταχσος Βασίλειος Μουνοκαλάκης

Διευθυντής Έκδοσης
Τμηματάρχης 4^ο Τμήματος (Στρατιωτικές Εκδόσεις)
Σχπς (ΠΖ-ΕΥ) Χρήστος Χριστόπουλος

Καταχώριση Συνδρομητών
Καταχώριση Μελετών
Αλχίας (ΠΖ) Ιωάννης Μουρκογιάννης

Επιμέλεια Κειμένου
ΜΥ Μαρία Ρέκκα

Επεξεργασία Φωτογραφίας
Ηλεκτρονική Σελιδοποίηση
Multimedia
ΜΥ Βασιλική Κιρτζαλίδου
ΜΥ Μαρία Ρέκκα
ΜΥ Στέλλα Κοντουδάκη

Υποστήριξη Δικτυακού Τύπου (INTERNET)
ΚΕΠΥΣ

Εκτύπωση
ΤΥΕΣ

Στοιχεία Επικοινωνίας

τηλ.: 210 655 3978 (Διευθυντής Έκδοσης)
τηλ. & fax: 210 655 3979 (Διαχείριση Συνδρομητών-Μελετών)
τηλ.: 210 655 3166-67 (Καλλιτεχνική Επιμέλεια)
e-mail: ekdosis@army.gr
http://www.army.gr

ΠΡΟΣΟΧΗ: Δεν επιτρέπεται η αντιγραφή και αναδημοσίευση των άρθρων χωρίς την έγγραφη συναίνεση του ΓΕΣ.

ΟΡΟΙ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ ΠΡΟΣ ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ

Η Στρατιωτική Επιθεώρηση δέχεται για δημοσίευση εργασίες πρωτότυπες ή από μετάφραση, σύμφωνα με την Πάγια Διαταγή του ΓΕΣ 0-17/2001, που αφορούν τις παρακάτω κατηγορίες θεμάτων:

Στρατιωτικά Θέματα: Εθνική Άμυνα, Τακτική και Στρατηγική, Οργάνωση των Ενόπλων Δυνάμεων, Πολεμικά Μέσα και Υλικά Όπλα μαζικής καταστροφής, Ευρωπαϊκής Άμυνας-Στρατού, Νέες Απειλές (Στρατιωτικές-Οικονομικές-Ηλεκτρονικές), Ηγεσία-Ηθικές Δυνάμεις, Στρατιωτική Γεωγραφία, Στρατιωτική Ιστορία, Διοικητική Μέριμνα, Τεχνολογικές Εξελίξεις.

Γενικότερα θέματα Στρατιωτικής-Πολιτικής Φύσης: Παγκόσμιο Περιβάλλον, Συνασπισμοί, Συμμαχίες, Διεθνείς Οργανισμοί, Πόλεμοι Χαμηλής Έντασης, Καταπολέμηση Οργανωμένου Εγκλήματος, Διεθνείς Τάσεις και Εξελίξεις, Δίκαιο του Πολέμου, Ανθρωπιστικές Επεμβάσεις, Γεωπολιτικά-Γεωφυσικά-Διαστήματος, Εξελίξεις των Εθνικών Θεμάτων.

Εγκυκλοπαιδικά Θέματα: Οικονομικά και Πολιτισμού, Κοινωνικά, Θρησκευτικά, Φιλοσοφικά, Τέχνες-Επιστήμης, Ιστορικά, Λειτουργία του Δημοκρατικού Πολιτεύματος και των Δημοκρατικών θεσμών, οποιοδήποτε εγκυκλοπαιδικό θέμα για την επιμόρφωση των στελεχών του ΣΕ.

Περιορισμοί για τη συνταξη και υποβολή των εργασιών:

- να χρησιμοποιείται η δημοτική γλώσσα, χωρίς υπερβολές και ακρότητες.
- να μην υπερβαίνουν τις 20 σελίδες (A4), συμπεριλαμβανομένων των τυχόν συγγραμμάτων, εικόνων και φωτογραφιών και να μην περιέχουν διαβηθμισμένες πληροφορίες.
- να μην περιέχουν σχόλια και κρίσεις σε βάρος προσώπων και να κινούνται μέσα σε ευπρεπές, τεκμηριωμένο επιστημονικό και τεχνικό πλαίσιο, χωρίς αιχμές, οξύτητες και προκλήσεις.
- να μην εκτρέπονται σε κρίσεις για την επίσημη πολιτική της χώρας και να μην εξιστορούν γεγονότα πολιτικής φύσεως που μπορούν να δημιουργήσουν προστριβές στο εσωτερικό της χώρας και με άλλα κράτη.
- να υποβάλλονται σε δύο αντίτυπα και σε οπτικό δίσκο (CD ή DVD) σε ηλεκτρονική μορφή (π.χ. Microsoft Word), συνοδευόμενα από σύντομο βιογραφικό του συντάκτη με τα στοιχεία επικοινωνίας του και εάν είναι δυνατόν, από ανάλογο φωτογραφικό υλικό (ανάυψος 300 dpi), κατάλληλο για αναπαραγωγή.
- να αναφέρονται ευκρινώς ο συγγραφέας, ο τίτλος, ο εκδοτικός οίκος, ο τόπος-χρονολογία-αριθμός έκδοσης για αναφορές σε πηγές και δημοσιεύσεις άλλων συγγραφέων-φορέων ή εφόσον πρόκειται για εργασία η οποία προέρχεται από αναπαραγωγή ή μετάφραση βιβλίου, άρθρου ή κειμένου.
- να καταγράφονται υποχρεωτικά οι βιβλιογραφικές αναφορές.

- 1 Οι συντάκτες είναι υπεύθυνοι για το περιεχόμενο της εργασίας τους και την εξασφάλιση άδειας για τη χρησιμοποίηση των πηγών και βιβλιογραφικών αναφορών-παραπομπών, καθώς και των πνευματικών δικαιωμάτων.
- 2 Οι εργασίες που δημοσιεύονται στη Στρατιωτική Επιθεώρηση εκφράζουν τη γνώμη και τις σκέψεις των συγγραφέων και όχι αναγκάια τις αντιλήψεις ή το δόγμα του Γενικού Επιτελείου Στρατού.
- 3 Οι εργασίες επετειακού χαρακτήρα (28^η Οκτωβρίου-25^η Μαρτίου κ.λπ.), θα πρέπει να υποβάλλονται τουλάχιστον προ εξαμήνου, έτσι ώστε να δημοσιεύονται ως επίκαιρες στο Περιοδικό μας.
- 4 Οι συντάκτες, εφόσον δημοσιευθεί η εργασία τους, δικαιούνται για κάθε τυπογραφική σελίδα (μεγέθους χαρτιού 17,5 x 25 εκ.) 2.300 έως 2.700 γραμμάτων αμοιβή 6,53€ για πρωτότυπη μελέτη και 3,97€ για εργασίες από μετάφραση, σύμφωνα με την ΚΥΑ Υπ. Αριθμ. 2/76198/0022 (ΦΕΚ 208/τΒ'/11-02-2008). Οι δικαιούχοι μετά την έκδοση και διανομή του αντίστοιχου τεύχους του Περιοδικού, μπορούν να επικοινωνούν με τη Δνση Χρηματικού του ΤΥΕΣ στο τηλ.: 210 6552659.
- 5 Οι εργασίες που υποβάλλονται στο Περιοδικό γνωμοδοτούνται από την Επιτροπή Σύνταξης για τη δημοσίευσή τους ή μη, και ανεξάρτητα από την απόφαση η επιστροφή τους δεν προβλέπεται.
- 6 Για περισσότερες πληροφορίες και διευκρινίσεις, οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να επικοινωνούν με τη διαχείριση του Περιοδικού.

Πρόλογος έκδοσης

Αγαπητοί Αναγνώστες,

Σας καλωσορίζουμε στο 1ο τεύχος του 2022 της *Στρατιωτικής Επιθεώρησης*, του αρχαιότερου Περιοδικού του Στρατού, που εκδόθηκε για πρώτη φορά το 1883.

Ξεκινάμε με ένα αφιέρωμα στην 33 Μ/Κ ΤΑΞ «ΣΥΝΤΑΓΜΑ ΚΥΔΩΝΙΩΝ», δίνοντας την ευκαιρία για μια προσέγγιση της ιστορίας της Ταξιαρχίας αυτής, της προσφοράς και της αποστολής της.

Ακολουθεί άρθρο που πραγματεύεται το καίριο θέμα της Υφαλοκρηπίδας και της ΑΟΖ, της σχέσης μεταξύ τους και της σημασίας τους για τα συμφέροντα της χώρας μας, μαζί με προτάσεις για τον χειρισμό τους.

Το αμέσως επόμενο άρθρο αποτελεί πολύ εμπεριστατωμένη παρουσίαση του ατέρμονα αγώνα του Κυπριακού λαού για την αποτίναξη της βρετανικής κυριαρχίας και την πολυπόθητη Ένωση με τη μητέρα Ελλάδα.

Στη συνέχεια παρουσιάζεται, αναλύεται και συζητείται, η μεθοδολογία που ακολουθεί το ΝΑΤΟ για τη διαπίστευση των μορφωτικών και εκπαιδευτικών ιδρυμάτων και εγκαταστάσεων, τα οποία συνεισφέρουν στην υψηλή στρατηγική και τους μελλοντικούς στόχους της Συμμαχίας.

Ακολουθεί μια πολύ ενδιαφέρουσα ενημερωτική μελέτη που αφορά το καίριο θέμα του Περιβαλλοντικού Αποτυπώματος και την προσέγγισή του από τις Ένοπλες Δυνάμεις της χώρας μας.

Το τελευταίο άρθρο αναφέρεται διεξοδικά στον τομέα των γεωχωρικών επεξεργασμένων πληροφοριών και στην καθοριστική τους σημασία για την υποστήριξη των λειτουργιών της άμυνας και εσωτερικής ασφάλειας ενός κράτους στην εποχή μας όπου οι κεκτημένες ισορροπίες απειλούνται ασύμμετρα.

Σας ευχόμαστε μία θετική αξιοποίηση του χρόνου σας μέσα από τις σελίδες και αυτού του τεύχους.

Η Συντακτική Ομάδα

Περιεχόμενα

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ

σελ. **6**
33 Μ/Κ ΤΑΞ «ΣΥΝΤΑΓΜΑ ΚΥΔΩΝΙΩΝ»

ΑΡΘΡΑ

σελ. **14**
ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΕΠΙΔΙΩΞΕΙΣ ΣΤΟ ΑΙΓΑΙΟ ΠΕΛΑΓΟΣ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΜΕΣΟΓΕΙΟ
ΥΦΑΛΟΚΡΗΠΙΔΑ Ή ΑΟΖ ΠΡΟΑΓΕΙ ΤΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΣΥΜΦΕΡΟΝΤΑ;
Σχης (ΥΠ) Παναγιώτης Παπαδόπουλος

σελ. **38**
ΤΟ ΚΥΠΡΙΑΚΟ ΖΗΤΗΜΑ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΠΡΩΤΗ ΜΕΤΑΠΟΛΕΜΙΚΗ ΠΕΝΤΑΕΤΙΑ (1945-1950)
Ιωάννης Παπαφλωράτος

σελ. **54**
ΑΤΟΜΙΚΗ ΜΟΡΦΩΣΗ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΣΤΟ ΝΑΤΟ: ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΔΙΑΠΙΣΤΕΥΣΗ
Σχης (ΥΠ) Κωνσταντίνος Γράμμης

σελ. **72**
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΟ ΑΠΟΤΥΠΩΜΑ ΚΑΙ ΕΝΟΠΛΕΣ ΔΥΝΑΜΕΙΣ
Ανχης (ΜΧ) Ευριπίδης Κ. Χανιάς

σελ. **84**
ΓΕΩΧΩΡΙΚΕΣ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΜΕΝΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ
Λγός (Γ) Παναγιώτης Α. Φράγκος

ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΠΡΟΣΒΑΣΗ

σελ. **98**

ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ

σελ. **100**

ΖΕΙΔΩΡΗ ΚΑΛΛΙΕΠΕΙΑ

σελ. **102**

ΘΕΜΑΤΑ ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΟΥ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΟΣ

σελ. **104**

ΘΕΜΑΤΑ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ

σελ. **108**

ΗΘΙΚΕΣ ΑΜΟΙΒΕΣ

σελ. **113**

ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ

σελ. **116**

Ιστορικά Στοιχεία

Το έμβλημα της Ταξιαρχίας απεικονίζει τον Μέγα Αλέξανδρο, τον Μακεδόνα Στρατηλάτη, πάνω στο αλόγο του, τον Βουκεφάλα, στη Μάχη του Γρανικού, αναδεικνύοντας με τον καλύτερο τρόπο τη δυναμική και το επιθετικό πνεύμα του Σχηματισμού.

Επί του εμβλήματος αναγράφεται η φράση «ΑΝΙΚΗΤΩΝ ΑΠΤΕΤΑΙ ΟΥΔ' ΑΪΔΗΣ», δηλαδή «Τους Ανίκητους δεν τους αγγίζει ούτε ο θάνατος», η οποία αποτελεί απόσπασμα επιτύμβιας επιγραφής αναφερόμενη στον Μέγα Αλέξανδρο από τον επιστήθιο φίλο του Παρμενίωνα.

Η 33 Μ/Κ Ταξιαρχία συγκροτήθηκε για πρώτη φορά ως 33 Σύνταγμα Πεζικού, τον Δεκέμβριο του 1913, στη Φλώρινα. Τον Αύγουστο του 1914, μεταφέρθηκε στη Σπάρτη και διαλύθηκε κατόπιν της γενικής αποστρατεύσεως του Ελληνικού Στρατού.

Τον Ιούλιο του 1919, ανασυγκροτήθηκε στη Μικρά Ασία και έλαβε μέρος στην Μικρασιατική Εκστρατεία, υπαγόμενο αρχικά στη Μερραρχία

ΚΥΔΩΝΙΩΝ και από τον Φεβρουάριο του 1920 στη Μερραρχία ΚΡΗΤΗΣ, έχοντας λάβει τον τίτλο «Σύνταγμα Κυδωνιών». Την 1η Ιανουαρίου 1921, μετονομάστηκε πάλι σε 33 Σύνταγμα Πεζικού. Μετά το τέλος του πολέμου, μεταφέρθηκε στη Χίο.

Έλαβε μέρος στον Ελληνοϊταλικό πόλεμο 1940/41 υπό τη XV Μερραρχία, στην περιοχή Κορυτσάς-Κλεισούρας-Μπούμπεση. Τη σπουδαιότερη μάχη την έδωσε τον Νοέμβριο του 1940, στη «Βίγλιστα».

Μετά την απελευθέρωση της Ελλάδος και την ανασυγκρότηση του Στρατού, συγκροτήθηκε ως 43 Ταξιαρχία στα Ιωάννινα, τον Αύγουστο του 1945, υπό την IV Μερραρχία και συμμετείχε στις επιχειρήσεις 1946/49, με το πέρας των οποίων μεταστάθμευσε στη Μεθώνη Πιερίας και μετονομάστηκε σε 33 ΣΠ.

Τον Ιούλιο του 1963, μεταστάθμευσε οριστικά στο Πολύκαστρο και από την 1η Ιανουαρίου του 1979,

ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΕΠΙΔΙΩΞΕΙΣ ΣΤΟ ΑΙΓΑΙΟ ΠΕΛΑΓΟΣ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΜΕΣΟΓΕΙΟ

ΥΦΑΛΟΚΡΗΠΙΔΑ Ή ΑΟΖ ΠΡΟΑΓΕΙ ΤΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΣΥΜΦΕΡΟΝΤΑ;

Σχης (ΥΠ) Παναγιώτης Παπαδόπουλος

Το Αιγαίο Πέλαγος υπήρξε διαχρονικά η κοιτίδα του ελληνικού πολιτισμού αλλά και η περιοχή εκείνη του Πλανήτη η οποία αποτελούσε το μήλο της έριδος και το σταυροδρόμι συναντήσεως λαών με διαφορετικούς πολιτισμούς, που επιδίωκαν τον έλεγχο του κυρίως για εμπορικούς λόγους. Η γεωγραφική του θέση, ως ενδιάμεσης θάλασσας, μεταξύ εκείνης της Μεσογείου και του Εύξεινου Πόντου, σε συνδυασμό με το πλήθος των νησιών του, αποτέλεσε στο πέρασμα των αιώνων πεδίο ανταγωνισμού των Μεγάλων Δυνάμεων αλλά και περιοχή προόδου και ανάπτυξης του Ελληνισμού, η οποία συνέβαλε στους αγώνες του έθνους μας για την ελευθερία του.

Από τις αρχές της δεκαετίας του '70, το Αιγαίο έχει αποτελέσει πεδίο αντιπαράθεσης της Ελλάδας και της Τουρκίας, ως αποτέλεσμα της αμφισβήτησης του νομικού καθεστώτος και των κυριαρχικών δικαιωμάτων της χώρας μας σε αυτή την περιοχή από την τελευταία, η οποία δημιουργεί εντάσεις τόσο σε πολιτικο-διπλωματικό όσο και σε στρατιωτικό επίπεδο, εξαιτίας των βλέψεών της στην ελληνική αυτή θάλασσα και κατ' επέκταση στη ΝΑ. Μεσόγειο, ιδιαίτερα δε μετά την εύρεση κοιτασμάτων υδρογονανθράκων στην Αποκλειστική Οικονομική Ζώνη (ΑΟΖ) της Κύπρου και την ανάδειξη γεωστρατηγικών συνεργασιών σε οικονομική βάση μεταξύ Ελλάδας, Κύπρου, Ισραήλ και Αιγύπτου.¹

Η σχέση του Δικαίου της Θάλασσας με την Ελλάδα

Για αρκετούς αιώνες το θαλάσσιο περιβάλλον παρέμενε ελεύθερο για την αλιεία, τη ναυσιπλοΐα και την εκμετάλλευση των θαλάσσιων πόρων. Όμως μέσα από το πέρασμα των χρόνων, τα κράτη άρχισαν να αντιλαμβάνονται τη σημασία της θάλασσας για την εθνική τους ασφάλεια και ως εκ τούτου να υιοθετούν κανόνες για την προστασία του θαλάσσιου εμπορίου και των θαλάσσιων πλουτοπαραγωγικών πηγών τους. Έτσι, θα διακρίνουμε τρία διαδοχικά στάδια εξέλιξης για το Δίκαιο της Θάλασσας από την αρχαιότητα μέχρι σήμερα.²

Το πρώτο από αυτά, που διήρκεσε περίπου τέσσερις αιώνες, βασίστηκε στις εθιμικές αρχές, με πρώτη εκείνη της Ελευθερίας των Θαλασσών που εμφανίστηκε το 2ο αιώνα π.Χ, η οποία αν και καταργήθηκε πλήρως κατά την Αναγέννηση, αναβίωσε τον 17ο αιώνα από τον πατέρα του Διεθνούς Δικαίου Ολλανδό νομικό και φιλόσοφο, Hugo Grotius, ο οποίος επισήμανε πως «ό,τι δεν μπορεί να κατακτηθεί ή ό,τι δεν κατακτήθηκε ποτέ, δεν είναι δυνατόν να είναι ιδιοκτησία κανενός, καθόσον όλη η ιδιοκτησία προκύπτει από την κατάκτηση», θέτοντας έτσι τη βάση της θεωρίας των «Ελευθέρων Θαλασσών».

Παρά όμως την επιδιωκόμενη εφαρμογή της Αρχής της Ελευθερίας των Θαλασσών, στον ορίζοντα ήταν εμφανής η ανάγκη καθορισμού των ορίων της χωρικής θάλασσας του παράκτιου κράτους, με απώτερο σκοπό την ασφάλειά του από διάφορες επιβουλές ως «αντίπαλο δέος» στην προμνησθείσα Αρχή της Ελευθερίας των θαλασσών,³ δηλαδή εκείνης της κυριαρχίας του κράτους στα χωρικά του ύδατα, πέραν της οποίας εκτείνεται η ανοικτή θάλασσα.

¹<https://www.newsbomb.gr/ellada/ethnika/story/883210/trimeris-elladas-kyproy-israil-o-sipras-sfragizei-ti-megali-symmachia-sta-energeiaka> «Ελλάδα, Κύπρος, Ισραήλ και Αίγυπτος παρατάσσονται πλέον απέναντι στον "σουλτάνο", με κύριο στόχο την ανάσχεση της επιθετικότητας της Τουρκίας και φυσικά τον ενεργειακό έλεγχο της περιοχής, που με το "έτσι θέλω" ο Ερντογάν επιχειρεί να κατακτήσει» και <https://m.naftemporiki.gr/story/1547400/oi-upografes-gia-ton-eastmed-kai-oi-geopolitikes-proektaseis-tis-sumfonias-elladas-kyprou-israel> «Οι υπογραφές για τον EastMed και οι γεωπολιτικές προεκτάσεις της συμφωνίας Ελλάδας-Κύπρου-Ισραήλ».

²Πέτρος, Σιούσιουρας, «Δημόσιο Διεθνές Δίκαιο, Δίκαιο Θάλασσας και Ανθρωπιστικό Δίκαιο», Αθήνα 2014, σελ. 342.

³Στο ίδιο, σελ. 343. Ο συμπληρωματικός χαρακτήρας των δύο Αρχών προκύπτει από τον ορισμό της Ανοικτής Θάλασσας, η οποία ορίζεται πάντα αρνητικά: η Ανοικτή Θάλασσα αρχίζει εκεί που τελειώνει η Αιγιαλίτιδα Ζώνη, δηλαδή το πεδίο εφαρμογής της Αρχής της Ελευθερίας των Θαλασσών αρχίζει εκεί που τελειώνει το πεδίο εφαρμογής της Αρχής της Κυριαρχίας.

ΤΟ ΚΥΠΡΙΑΚΟ ΖΗΤΗΜΑ

ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΠΡΩΤΗ

ΜΕΤΑΠΟΛΕΜΙΚΗ ΠΕΝΤΑΕΤΙΑ

(1945-1950)

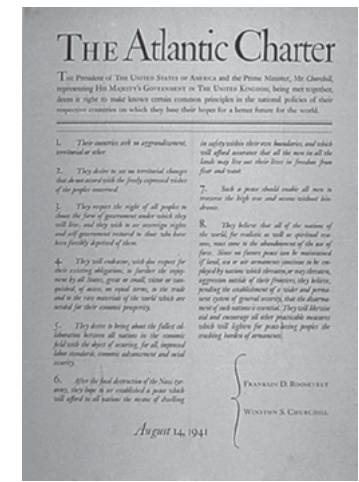

Ιωάννης Σ. Παπαφλωράτος
Νομικός-Διεθνολόγος, Διδάκτωρ Πανεπιστημίου Αθηνών

Τις πρώτες πρωινές ώρες της 7ης Μαΐου 1945, ο Αντιστράτηγος Άλφρεντ Γιοντλ (Alfred Jodl) –επικεφαλής του γραφείου επιχειρήσεων των γερμανικών ενόπλων δυνάμεων– υπέγραψε την άνευ όρων παράδοση των στρατευμάτων της χώρας του στο αρχηγείο του Αμερικανού Στρατηγού Ντουάιτ Αϊζενχάουερ (Dwight Eisenhower), στη Rheims της Γαλλίας. Το πρωτόκολλο παραδόσεως θα ίσχυε από την 9η Μαΐου προκειμένου να προλάβουν όσο το δυνατόν περισσότεροι Γερμανοί να καταφύγουν στο κατεχόμενο από τους Δυτικούς τμήμα της χώρας. Την αυτή ημέρα (δηλ. την 9η Μαΐου), ο Στρατάρχης Βίλχελμ Κάιτελ (Wilhelm Keitel) υπέγραψε και το πρωτόκολλο παραδόσεως των γερμανικών στρατευμάτων στους Σοβιετικούς, στο αρχηγείο των τελευταίων, στο Karlhorst του Βερολίνου. Στην Ευρώπη, ο Β΄ Παγκόσμιος Πόλεμος είχε λήξει. Αν και η Μεγ. Βρετανία συγκαταλεγόταν μεταξύ των νικητών, η μακροχρόνια σύρραξη την είχε κλονίσει συθέμελα. Κατά τις κρίσιμες ώρες που αγωνίζονταν μόνοι εναντίον του Άξονος, οι Βρετανοί κατέφυγαν στη βοήθεια πολλών υποτελών λαών, μεταξύ των οποίων συγκαταλέγονταν και οι Κύπριοι. Ακόμη και τότε όμως, διατήρησαν την υπεροψία τους και προσπάθησαν να εκμεταλλευθούν στο έπακρον το αναμφισβήτητο ελληνικό φρόνημα των περισσότερων εξ αυτών.

Η λήξη του πολέμου προκάλεσε μεγάλο ενθουσιασμό σε πολλά μέρη της Υφηλίου. Στην Κύπρο, η βρετανική διοίκηση προέτρεψε τους εργοδότες να δώσουν άδεια μετ’ αποδοχών στους εργαζομένους για το διήμερο 8 και 9 Μαΐου. Σε όλο το νησί, το κλίμα ήταν πανηγυρικό, εκφωνήθηκαν δεκάδες λόγοι και έλαβαν χώρα μέχρι και διαδηλώσεις (κατόπιν αδείας της διοικήσεως). Εντούτοις, το ειδυλλιακό αυτό κλίμα δεν διήρκεσε επί μακρόν. Οι Βρετανοί γνώριζαν πολύ καλά ότι αργά ή γρήγορα θα ετίθετο επί τάπητος το ζήτημα της εθνικής αυτοδιάθεσης των κατοίκων της νήσου. Ήδη οι Κύπριοι είχαν αρχίσει να οργανώνονται σε συνδικαλιστικά σωματεία και να ριζοσπαστικοποιούνται πολιτικά. Οι κατακτητές δεν αντιμετώπισαν θετικά την εξέλιξη αυτή, καθώς ήταν σίγουροι ότι τα περισσότερα σωματεία ποδηγετούνταν πολιτικά από τους Κομμουνιστές. Ο Βρετανός Κυβερνήτης Τσαρλς Γούλεϋ (Charles Campbell Woolley) διέταξε τη διεξαγωγή ερευνών στα γραφεία των συνδικαλιστικών οργανώσεων και του πολιτικού φορέα των Κομμουνιστών, του Κόμματος ΑΚΕΛ (Ανορθωτικό Κόμμα του Εργαζόμενου Λαού)¹ σε όλο το νησί. Η «απάντηση» της Αριστεράς συνίστατο στη διεξαγωγή μίας μεγάλης απεργίας του νοσηλευτικού προσωπικού, το οποίο εργαζόταν στο νοσοκομείο της Λευκωσίας. Η απεργία διήρκεσε επί μακρόν και σημείωσε επιτυχία.

Η επίδειξη ισχύος της Αριστεράς δεν άρεσε στον Γούλεϋ, ο οποίος διέταξε τη σύλληψη πολλών ηγετικών στελεχών των συνδικαλιστικών οργανώσεων, καθώς και αρκετών δημοσιογράφων. Πολλοί δε εξ αυτών παραπέμφθηκαν σε δίκη. Το κατηγορητήριο δεν ήταν ενιαίο, αλλά διέφερε ανά περίπτωση. Άλλοι κατηγορήθηκαν για συμμετοχή σε συνωμοσία με απώτερο στόχο την ανατροπή του καθεστώτος, άλλοι για κατοχή ανατρεπτικού υλικού και κάποιοι τρίτοι για συμμετοχή σε παράνομες οργανώσεις. Αν και πολλοί εξ αυτών καταδικάσθηκαν σε πρώτο βαθμό, οι περισσότεροι αθώωθηκαν τελικώς. Οι ενέργειες αυτές του Διοικητή προκάλεσαν πολιτική θύελλα στο Λονδίνο, καθώς το μέλλον της νήσου προβλημάτιζε σοβαρά πολλούς ιθύνοντες στη βρετανική πρωτεύουσα. Άλλωστε, τον Αύγουστο του 1941, οι ηγέτες του αγγλοσαξονικού κόσμου είχαν υπογράψει την περίφημη Χάρτα του Ατλαντικού. Σύμφωνα με αυτήν, τόσο οι Ηνωμένες Πολιτείες όσο και η Μεγ. Βρετανία διεκήρυτταν ότι ❶ δεν είχαν επεκτατικές βλέψεις, ❷ δεν θα προέβαιναν σε μεταβολές των συνόρων, ❸ σέβονταν το δικαίωμα των λαών να επιλέξουν ελεύθερα τη μορφή της διακυβερνήσεώς τους και επιθυμούσαν την αποκατάσταση τόσο των κυριαρχικών δικαιωμάτων όσο και της αυτοδιοικήσεως

«Η Χάρτα του Ατλαντικού».

¹Το ΑΚΕΛ είχε ιδρυθεί τον Απρίλιο του 1941.

ΑΤΟΜΙΚΗ ΜΟΡΦΩΣΗ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΣΤΟ ΝΑΤΟ: ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΔΙΑΠΙΣΤΕΥΣΗ

Σχης (ΥΠ) Κωνσταντίνος Γράμψης

Ο Οργανισμός Βορειοατλαντικού Συμφώνου (North Atlantic Treaty Organization –NATO) ανέπτυξε μια μεθοδολογία για τη διαπίστευση των εκπαιδευτικών προγραμμάτων και τη διασφάλιση ποιότητας της παρεχόμενης εκπαίδευσης, τα οποία συνεισφέρουν στην υλοποίηση της στρατηγικής και των στόχων της Συμμαχίας.

Η εργασία αποσκοπεί στην παρουσίαση της μεθοδολογίας που ακολουθεί το ΝΑΤΟ για τη διασφάλιση της ποιότητας στην παρεχόμενη εκπαίδευση και τη διαπίστευση των Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων (ΕΙ) του Οργανισμού. Η υπόψη μεθοδολογία περιλαμβάνεται στην οδηγία ΝΑΤΟ Bi-Strategic Command (Bi-SC) Education and Individual Training (E&IT) Directive (D) 075-007 (2015), η οποία περιγράφει λεπτομερώς τον σχεδιασμό, τις διαδικασίες, τη διαχείριση και τους

ρόλους που αναλογούν, με αντικειμενικό σκοπό την παροχή υψηλού επιπέδου μόρφωσης και εκπαίδευσης.¹

Η Bi-SC E&ITD 75-7 τυγχάνει εφαρμογής στα μορφωτικά και εκπαιδευτικά ιδρύματα και εγκαταστάσεις (Education and Training Facilities –ETFs)² τα οποία λειτουργούν υπό το ΝΑΤΟ, από τα κράτη-μέλη του και από συνεργαζόμενα με το ΝΑΤΟ κράτη, καθώς και στις παρεχόμενες από αυτά εκπαιδευτικές δραστηριότητες. Οι τελευταίες, θα πρέπει να συνεισφέρουν στην επίτευξη του επιπέδου φιλοδοξίας του ΝΑΤΟ (Level of Ambition –LOA), υποστηρίζοντας εκτός των άλλων, τη Δομή Διοίκησης ΝΑΤΟ (NATO Command Structure –NCS), τη Δομή Δυνάμεων ΝΑΤΟ (NATO Force Structure –NFS) και τη Δύναμη Αντίδρασης ΝΑΤΟ (NATO Response Force –NRF). Τα πρότυπα (standards) των Παραρτημάτων «Δ» και «Ε» της Bi-SC E&ITD 75-7, έχουν επηρεαστεί από τα πρότυπα και οδηγίες European Association for Quality Assurance in Higher Education (ENQA): 2009 (Bi-SC E&ITD 75-7, 2015, σελ. 17, υποσημείωση 27). Η αρμόδια Αρχή του ΝΑΤΟ για την εφαρμογή της οδηγίας Bi-SC E&ITD 75-7, ως προς το μέρος της διασφάλισης ποιότητας και της διαπίστευσης των ΕΙ, είναι ο Κλάδος Εκπαίδευσης και Ασκήσεων (Joint Force Development –JFD)³ που βρίσκεται στην έδρα της Ανώτατης Συμμαχικής Διοίκησης Μετασχηματισμού (Headquarters, Supreme Allied Commander Transformation –HQ SACT), στο Νόρφολκ των ΗΠΑ. Συγκεκριμένα, ο Κλάδος JFD, έχοντας τη γενική ευθύνη έναντι του ΝΑΤΟ για την ποιότητα στην ατομική μόρφωση και εκπαίδευση, έχει συγκροτήσει από το 2012 μια Ομάδα Ειδημόνων για τη Διασφάλιση Ποιότητας (Quality Assurance Team of Experts –QA ToE) που εφαρμόζει τη σχετική οδηγία.⁴ Η QA ToE μπορεί να έχει 3 ή 4 μέλη, εφαρμόζει τη διαδικασία διαπίστευσης και τελικά, εισηγείται θετικά ή αρνητικά, ώστε να ληφθεί σχετική απόφαση για το υπό διαπίστευση ΕΙ.

¹ Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή αναγράφει ότι δεν υπάρχουν μοναδικοί ορισμοί για την παροχή υψηλής ποιότητας διδασκαλίας ή για την ποιοτική εκμάθηση, καθώς οι δύο αυτές δραστηριότητες είναι πολυδιάσπαστες και εξαρτώνται από το αντικείμενο, τους μαθητές, τους διατιθέμενους πόρους, τις μεθόδους διδασκαλίας κ.λπ. Υπάρχουν όμως κοινοί παράγοντες που λαμβάνονται υπόψη και στις δύο αυτές δραστηριότητες (High Level Group on the Modernisation of Higher Education, 2013, σελ. 14).

² Αντί του όρου Education and Training Facility (ETF), στην εργασία χρησιμοποιείται ισοδύναμα ο όρος Εκπαιδευτικό Ίδρυμα (ΕΙ), που περιλαμβάνει όλα τα ETFs στα οποία έχει εφαρμογή η Bi-SC E&ITD 75-7. Στην ελληνική βιβλιογραφία, η αγγλική λέξη “Facilities” μεταφράζεται και ως «Ευκολίες», ως γενικότερο του όρου «Εγκαταστάσεις».

³ Σε όλες τις εξεταζόμενες οδηγίες, πλην της υπό έκδοση Bi-SC E&ITD 75-2 (2020), αναγράφεται με την προηγούμενη του ονομασία ως JFT (Joint Force Trainer).

⁴ Η αρμοδιότητα της διαπίστευσης των ΕΙ δόθηκε πολύ εύστοχα στο HQ SACT που είναι η δεξαμενή σκέψης για τον «μετασχηματισμό» (transformation) του ΝΑΤΟ. Κατ’ αντιστοιχία, σημειολογικά, οι Harvey & Knight (1996, σελ. 14-15) υιοθετούν την έννοια του μετασχηματισμού της ποιότητας ως έναν θεμελιώδη σκοπό της ανώτατης εκπαίδευσης: η διαδικασία μετασχηματισμού ενδυναμώνει τους σπουδαστές και καταλήγει σε μια μετα-ποιοτική (meta-quality) κατάσταση της εκπαίδευσης.

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΟ ΑΠΟΤΥΠΩΜΑ ΚΑΙ ΕΝΟΠΛΕΣ ΔΥΝΑΜΕΙΣ

Ανχης (ΜΧ) Ευριπίδης Κ. Χανιάς

Με απόφαση του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας (ΥΠΕΘΑ), το έτος 2020 είχε ανακηρυχτεί ως έτος «Έρευνας, τεχνολογικής ανάπτυξης, καινοτομίας και Προστασίας του Περιβάλλοντος» (ΥΠΕΘΑ 2020, 3). Η σημασία της προστασίας του περιβάλλοντος δεν αποτελεί απλά παγκόσμια απαίτηση και πεδίο αναζήτησης για τις σημαντικότερες Ένοπλες Δυνάμεις (ΕΔ) ανά την Υφήλιο, αλλά είναι πλέον αναγκαιότητα (Χανιάς 2020, 15). Σκοπός του παρόντος άρθρου είναι η συνοπτική παρουσίαση του Περιβαλλοντικού Αποτυπώματος τόσο ως έννοια όσο και ως πραγματικότητα αλλά και η σύνδεσή του με τις ΕΔ της χώρας μας.

Αρχικά θα γίνει μια συνοπτική αναφορά στους πόρους. Ο όρος είναι συννηθέστερα συνδεδεμένος με την οικονομική ζωή. Όμως στο περιβάλλον, οι πόροι¹ είναι όλα εκείνα τα στοιχεία τα οποία έχουν χρησιμότητα (και αξία) για τον άνθρωπο (Παπαγιάννης, 1999, 30). Οι ανθρώπινες δραστηριότητες κατανα-

¹ Διακρίνονται σε ελαστικούς και ανελαστικούς.

λώνουν κατά βάση τους φυσικούς πόρους² και συνήθως παράγουν απορρίμματα ή απόβλητα (υγρά και στερεά). Από τις αρχές της δεκαετίας του 1990, όπου η «χωρίς αύριο» υπερκατανάλωση έφθασε σε σημείο κορύφωσης, έγινε ευρύτερα αντιληπτό ότι οι πόροι δεν επαρκούν στο διηνεκές. Για τον λόγο αυτό, ορισμένοι ιδιωτικοί φορείς παγκόσμιας εμβέλειας σκέφτηκαν και δημιούργησαν ένα «εργαλείο» με το οποίο αφενός θα μετράται η κατανάλωση των πόρων και αφετέρου θα υπάρχει η δυνατότητα παρέμβασης, προκειμένου αυτή να μπορεί να μειωθεί.³ Έτσι, προέκυψε το Περιβαλλοντικό (ή οικολογικό) Αποτύπωμα⁴ ως ένα από τα πιο σημαντικά παγκόσμια όργανα μέτρησης των ανθρώπινων επιπτώσεων στο περιβάλλον.

Περιβαλλοντικό Αποτύπωμα

Το Περιβαλλοντικό Αποτύπωμα ορίζεται ως «η έκταση της Γης που απαιτείται για να συντηρεί τα σημερινά επίπεδα κατανάλωσης πόρων και διάθεσης αποβλήτων ενός δεδομένου πληθυσμού», ενώ μετρείται σε εκτάρια/άτομο. «Συνεπώς, μετρά την επιβάρυνση της Γης από τον πληθυσμό αυτό» (Ibid, 1999, 33). Χαρακτηρίζεται ως ένα από τα πρωτοπόρα συστήματα μέτρησης των ανθρώπινων απαιτήσεων στη φύση (Global footprint network 2021) και ακόμη πιο εύγλωττα, ως ένα καινοτόμο παράδειγμα δείκτη βιωσιμότητας ή ακόμα και ένα ευρετήριο βιωσιμότητας (Aall & Thorsen 2005). Επιπλέον, αποτελεί ένα ουσιαστικό και χρηστικό εργαλείο που μετρά την επίπτωση που έχει η χρησιμοποίηση των πόρων της γης στην καθημερινή ζωή (WWF 2014) και δικαίως θα μπορούσε να χαρακτηριστεί ως ένας από τους δείκτες υγείας του πλανήτη μας. Σύμφωνα με τον Καθηγητή του Πανεπιστημίου Harvard, E.O. Wilson, το Περιβαλλοντικό Αποτύπωμα ίσως «είναι η πιο σημαντική σύλληψη στον χώρο της οικολογίας σήμερα με απεριόριστες δυνατότητες από παιδαγωγική και πρακτική άποψη» (Σβορώνου, 2014). Πιθανώς η ανάγκη για την ουσιαστική μέτρηση των πόρων που καταναλώνονται να προήλθε από δύο καίρια ερωτήματα. Το πρώτο «σχετίζεται με το δικαίωμα όλων των κατοίκων της Γης να έχουν μια δίκαιη προσπέλαση στη χρήση των πόρων» και το δεύτερο «με την αναγνώριση των ανά-

λογων δικαιωμάτων των επόμενων γενεών» (Παπαγιάννης, 1999, 32-34). Στην **Εικ. 1**, αποτυπώνεται

Εικόνα 1: Οι μετρούμενες παράμετροι του περιβαλλοντικού αποτυπώματος. (Πηγή: Pariona 2017)

² Συνεπώς τους υποβαθμίζουν.

³ Και γίνεται πιο συμβατή με τα οικολογικά πρότυπα.

⁴ Συχνά αναφέρεται ως «οικολογικό ίχνος» ή «οικολογικό βήμα» (“ecological footprint”).

ΓΕΩΧΩΡΙΚΕΣ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΜΕΝΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

Geospatial Intelligence

Η αξία των Γεωχωρικών Πληροφοριών (ή Γεωπληροφοριών)

Λγός (Γ) Παναγιώτης Α. Φράγκος

Το 1934, ο Αμερικανός Νομπελίστας συγγραφέας και λογοτέχνης, T.S. Eliot, έγραφε σε ένα από τα ποιήματά του με τίτλο «Ο Βράχος» (The Rock): «...Πού είναι η σοφία που χάσαμε μέσα στη γνώση; Πού είναι η γνώση που χάσαμε μέσα στην πληροφόρηση...».

Ο ογδόντα ετών αυτός στίχος αποτελεί μία ένδειξη μόνο της σύγχρονης εποχής και της επίδρασης της ολοένα και αυξανόμενης διαθέσιμης πληροφόρησης τόσο στις ζωές των απλών ανθρώπων όσο και στη διαμόρφωση των σχέσεων της καθημερινής πραγματικότητας σε παγκόσμιο επίπεδο ενώ ταυτόχρονα καταδεικνύει τον προφανή διαχωρισμό μεταξύ πληροφορίας και γνώσης. Η γνώση έρχεται με την αποδελτίωση, τον συνδυασμό και την ερμηνεία των διαθέσιμων πληροφοριών και είναι το απαραίτητο προστάδιο για όλες τις διαδικασίες λήψης αποφάσεων τόσο σε ατομικό όσο και σε επιχειρηματικό και θεσμικό επίπεδο.

Ο ανθρώπινος εγκέφαλος διαθέτει εξαιρετικά αναπτυγμένη την ικανότητα να αντιλαμβάνεται γεωμετρικές σχέσεις και να αναγνωρίζει γεωμετρικά πρότυπα, με μεγάλη ταχύτητα. Η ικανότητα αυτή είναι, επί του παρόντος, περισσότερο ανεπτυγμένη στους ανθρώπους απ' ό,τι στις μηχανές και παράλληλα αποτελεί αντικείμενο έρευνας στον τομέα της ανάπτυξης τεχνητής ευφυίας (Artificial Intelligence -AI). Για τους ανθρώπους εκείνους που συμμετέχουν σε διαδικασίες λήψης αποφάσεων, η ικανότητα αυτή αποδεικνύεται εξαιρετικά σημαντική, καθώς οδηγεί στην κατανόηση της υφιστάμενης κατάστασης (situational awareness), μέσω της αντίληψης των σχέσεων που διέπουν τις διάφορες διαθέσιμες πληροφορίες. Καθοριστικό κομμάτι της όλης διαδικασίας είναι η οπτικοποίηση των πληροφοριών, η οποία στην πιο απλή της έκφανση αφορά την τοποθέτησή τους στον χώρο και επί ενός κατάλληλου υποβάθρου (χάρτης, εικόνα, διάγραμμα κ.λπ.). Η διαδικασία αυτή δεν είναι κάτι νέο, αλλά μια εντελώς αρχαία πρακτική, την οποία οι άνθρωποι εφάρμοζαν σχεδόν ενστι-

κτωδώς. Χαρακτηριστικό παράδειγμα στην καθιερωμένη στρατιωτική πρακτική είναι ο γνωστός χάρτης (ή διαφανές) καταστάσεως του εχθρού, επί του οποίου τοποθετούνται όλες οι αναγνωρισμένες εχθρικές δυνάμεις στη γεωγραφική θέση που έχουν αναγνωρισθεί. Με τη συμπλήρωση του εν λόγω χάρτη, γίνεται άμεσα αντιληπτή η εχθρική διάταξη και αποκαλύπτονται πιθανοί εχθρικοί τρόποι ενεργείας, στοιχείο καθοριστικό για τη σχεδίαση και επιτυχή διεξαγωγή των φίλιων επιχειρήσεων.

Από τα παραπάνω γίνεται αντιληπτό ότι το στοιχείο εκείνο των πληροφοριών που είναι άμεσα εκμεταλλεύσιμο για την οπτικοποίησή τους είναι η γεωχωρική τους διάσταση. Σήμερα, εκτιμάται ότι το 80% των διαθέσιμων πληροφοριών έχουν (ή μπορούν να σχετιστούν με) κάποια γεωχωρική συνιστώσα, σύμφωνα με ένα διάσημο ρητό, στο οποίο συχνά γίνονται αναφορές από την επιστημονική κοινότητα που ασχολείται με το γνωστικό πεδίο των Γεωγραφικών Συστημάτων Πληροφοριών αλλά και από μεγάλες εταιρείες, παραγωγούς αντίστοιχων λογισμικών (π.χ. ESRI). Η θεώρηση αυτή, αν και είναι αγνώστου προελεύσεως (Dempsey, 2012), αποδείχτηκε να ισχύει σε μεγάλο βαθμό (57% έως 78%) σε σχετική έρευνα με διαφορετικές μεθοδολογίες που δημοσιεύτηκε το 2012 (Hahmann, S., & Burghardt, D., 2012).

Geospatial Intelligence (GEOINT): Το πλαίσιο

Ο κλάδος Geospatial Intelligence (GEOINT) είναι μια σύγχρονη προσέγγιση, βασισμένη στη διαπιστωμένη αξία της γεωχωρικής διάστασης των πληροφοριών, που αποσκοπεί στη βέλτιστη εκμετάλλευσή τους και απο-

ΓΡΑΦΤΗΚΑΝ...

Προς την Ελλάδα 25 Μαρτίου 1941

Ω Έλληνες! Το Πεπρωμένο της φυλής σας είναι να υπηρετείτε την Ανθρωπότητα ως φωτεινοί οδηγοί και πυρσοί ανά τους αιώνες.

Οι πρόγονοί σας έδωσαν μια φορά αιωνίως την ψυχή τους στον Κόσμο. Κατέστρεψαν και υπέταξαν τις βάρβαρες δυνάμεις. Έθεσαν τα θεμέλια της τάξης και της ελευθερίας. Διαμόρφωσαν το ανθρώπινο πνεύμα και του δίδαξαν τον σεβασμό των αρετών από όπου πηγάζουν οι μεγαλειώδεις πράξεις και οι ευγενείς σκέψεις, η Σοφία, το Κάλλος και η Ανδρεία. Κι από τότε η ανθρωπότητα ζει με αυτήν την πνευματική και ηθική κληρονομιά.

Και τώρα, εσείς προσφέρετε στην έκθαμβη Υφήλιο ένα αμίμητο παράδειγμα. Εσείς, που αρνηθήκατε τις αλυσίδες της υποδούλωσης, χωρίς να υπολογίζετε τον μικρό σας αριθμό, αντιμετωπίσατε με ομοψυχία και ανδρεία τον κίνδυνο της στιγμής και τις μεγάλες προκλήσεις του μέλλοντος. Εσείς που φτιάξατε με τα σύνορα και τα στήθη σας την ασπίδα της ελευθερίας του Κόσμου ενάντια στην αναβίωση της βαρβαρότητας.

Καμία χώρα δεν αξίζει περισσότερο από τη δική σας αυτήν την ανεξαρτησία, την ένδοξη μνήμη της οποίας γιορτάζετε, και την οποία αξίζετε πολύ περισσότερο από άλλους λαούς –πολύ περισσότερο από άλλους λαούς με μεγαλύτερο πληθυσμό– διότι γνωρίζετε περισσότερο να την εκτιμάτε, να την υπερασπίζεστε και να τη διατηρείτε.

Αθάνατο το όνομα της αρχαίας Ελλάδας. Αθάνατο πλέον και το όνομα της νεότερης Ελλάδας.

Στρατηγός Catroux

(Από το βιβλίο 1940-1944, *Φόρος τιμής στην Ελλάδα Hommage à la Grèce*, ΤΥΕΣ/ΓΕΣ 2018, 63)

Η Ελλάδα του 1940

Κι ενώ είχαμε βρεθεί ήδη κάτω από τη μπότα των Γερμανών, αυτή η Ελλάδα με βήμα νικητή έδιωχνε τις «αμείλικτες» φασιστικές λεγεώνες, κι οι καρδιές μας ανήσυχες στράφηκαν αυθόρμητα προς αυτήν. Δεν έχουμε ξεχάσει την εποποιία του αγώνα κατά του Τούρκου, ούτε την αντίσταση του Μεσολογγίου, ούτε τη «Σφαγή της Χίου», ούτε το ελληνόπουλο που ζητά μπαρούτι και σφαίρες.

Το περιμέναμε και δεν αργήσαμε στιγμή να μάθουμε ότι δεν προελαύνουν οι Ιταλοί στην Ήπειρο αλλά οι Έλληνες στην Αλβανία. Δεν χρειάστηκε τίποτα λιγότερο γιατί, την επόμενη άνοιξη οι τεθωρακισμένες μονάδες του Χίτλερ έσπασαν τις ελληνικές στρατιωτικές δυνάμεις αλλά όχι την αντίσταση του ελληνικού λαού.

Έεραμε ότι οι φίλοι μας είχαν στερηθεί τα πάντα, αλλά ο λιμός ο ίδιος δεν έσπαγε το σθένος τους. Θυμάμαι κι εγώ από την πλευρά μου αυτή την εντυπωσιακή

και καθαρή γη, που μου δόθηκε η ευκαιρία να την περπατήσω δυο φορές στη ζωή μου. Στα πιο φωτεινά μέρη του κόσμου, για τρίτη φορά, άνθρωποι ελεύθεροι προέβαλαν αντίσταση στον κατακτητή. Εύκολα ανακαλεί κανείς τις σπουδαίες θυσίες στα βιβλία μας των κλασικών. Μα πώς ήταν δυνατόν να μη συμμετέχει και η σύγχρονη Ελλάδα σε αυτόν τον αγώνα;

Η ιστορία θα δείξει αυτό που σας οφείλει, άγνωστοι Έλληνες φίλοι, η ευρωπαϊκή αντίσταση. Επιθυμώ διακαώς να σας εκφράσω, σε μια περίοδο όπου ο θάνατος ακόμα σας κυνηγά, όλον τον θαυμασμό και την αναγνώριση ενός Γάλλου για τον οποίο οι δύο πατρίδες μας φέρουν, διαμέσου των αιώνων, το ίδιο μήνυμα. Τραφήκαμε από τις δόξες και τα επιτεύγματά σας. Αφού δεν είναι εφικτό να σας εκφράσουμε την αδελφική μας συμπαράσταση με άλλον τρόπο εκτός από γραπτά,

τουλάχιστον ας μου επιτραπεί να σας δηλώσω ότι οι πρόσφατες δυστυχίες και τα τωρινά δεινά μάς φέρνουν δυο φορές πιο κοντά στον λαμπρό ελληνικό λαό.

Jacques Madaule

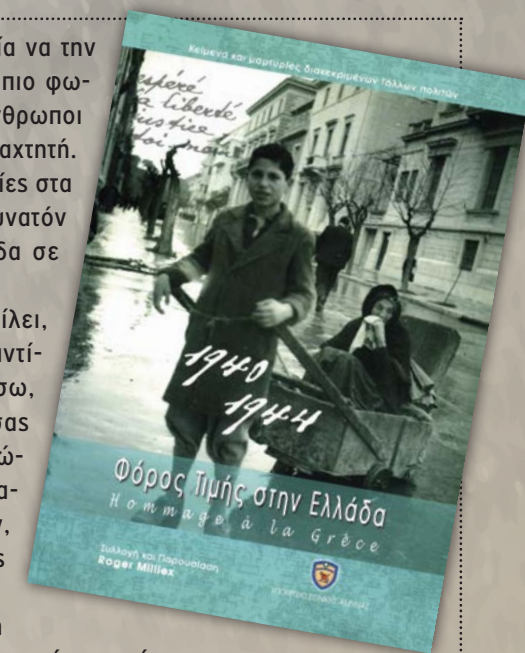
(Γάλλος συγγραφέας, διανοούμενος, πολιτικός, 1898-1993,
(Από το βιβλίο 1940-1944, *Φόρος τιμής στην Ελλάδα Hommage à la Grèce*, ΤΥΕΣ/ΓΕΣ 2018, 128)

5 Μαρτίου 1948

Υπάρχουν κάποια ονόματα τόσο δοξασμένα ώστε, όταν τους αποτίεται κάθε είδους τιμή, δεν θεωρείται υπερβολή. Αφού μιλάμε για την Ελλάδα, όλες οι κορυφές της ανθρωπίνης σοφίας και της ομορφιάς της κληρονομιάς μας έρχονται στη μνήμη, και προστίθενται σε ό,τι ήδη υπάρχει. Τα πρωτεία του λαού στον οποίο ο Απόστολος Παύλος κήρυξε τον άγνωστο Θεό, και στη γλώσσα του οποίου γράφτηκε η Καινή Διαθήκη, έρχονται και αυξάνουν ακόμα περισσότερο το βάρος της ευγνωμοσύνης μας. Όντας φιλόσοφος, οφείλω τον Πλάτωνα και τον Αριστοτέλη σε αυτή τη γη του φωτός. Αλλά η αναγνώρισή μας δεν εξαντλείται στο παρελθόν. Το αδάμαστο θάρρος με το οποίο ο ελληνικός λαός αντιστάθηκε στην άγρια επίθεση των στρατευμάτων του Χίτλερ, η ηρωική του αντίσταση σε αυτά τα σκοτεινά χρόνια της κατοχής, έδειξαν στον κόσμο ότι μένει πιστός στην ιστορία του και ξύπνησε στις καρδιές των Γάλλων ένα θαυμασμό και μια ευγνωμοσύνη που δεν θα λησμονηθούν ποτέ.

Jacques Maritain

Γάλλος φιλόσοφος-συγγραφέας, 1882-1973,
(Από το βιβλίο 1940-1944, *Φόρος τιμής στην Ελλάδα Hommage à la Grèce*, ΤΥΕΣ/ΓΕΣ 2018, 129)

ΕΙΔΑΝ...

Ομοτράπεζα Πρωτοχρονιάς στο Καρά Τοκάτ, 1922.
(Πηγή: *ΑΓΩΝΕΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ*, Τόμος 2ος)

Ιανουάριος 1951

Μεταφορά με Decauville του Έλληνα Βασιλιά στο ελληνικό μέτωπο με τους Στρατηγούς Guillemat και Jerôme, 13 Φεβρουαρίου 1918.
(Πηγή: www.ecpad.fr)

Φεβρουάριος 1918

Μάρτιος 1910

Η καθέλκυση του «Αβέρωφ» στο Λιβόρνο της Ιταλίας, 12 Μαρτίου 1910.
(Πηγή: *ΑΓΩΝΕΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ*, Τόμος 1ος)

Απρίλιος 1922

Πυκνές περίπολοι στα Σώκια επιβλέπουν την τάξη. Μετά την αποχώρηση των ιταλικών δυνάμεων, η πόλη ανακαταλήφθηκε από τις δικές μας δυνάμεις, 8 Απριλίου 1922.
(Πηγή: *ΑΓΩΝΕΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ*, Τόμος 2ος)

ΕΙΠΑΝ...

Η διεθνής επίδραση της Ελληνικής Επανάστασης

Στα τέλη Φεβρουαρίου του 2021, έτους εορτασμού της 200ής επετείου από την έναρξη της Ελληνικής Επανάστασης, το Πολωνικό Κοινοβούλιο εξέδωσε ψήφισμα για τη μεγάλη επέτειο, το οποίο έθετε το θέμα του εθνικοαπελευθερωτικού αγώνα των Ελλήνων σε μια βάση διαφορετική από αυτή στην οποία έχουμε συνηθίσει να το βλέπουμε στην Ελλάδα. Το ψήφισμα τόνιζε, μεταξύ άλλων:

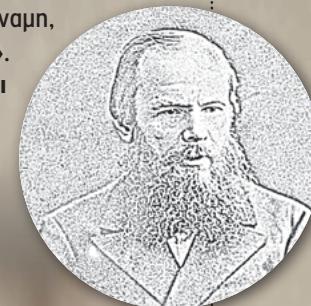
«Τον Μάρτιο του 1821, οι Έλληνες ξεκίνησαν έναν αγώνα για την ανεξαρτησία, που έφερε την απελευθέρωση του ελληνικού λαού από τον οθωμανικό ζυγό. Λίγοι περίμεναν τότε, το 1821, ότι το σύνθημα “Ελευθερία ή Θάνατος”, που δέσποζε στις σημαίες των Ελλήνων αγωνιστών, θα επαναλαμβανόταν σε όλες σχεδόν τις ευρωπαϊκές γλώσσες. Η Ελληνική Επανάσταση ενέπνευσε τις επαναστάσεις πολλών ευρωπαϊκών εθνών, και η απόλυτη επιτυχία της απέδειξε ότι η ελευθερία μπορεί να κερδηθεί, ακόμα και όταν οι αντικειμενικές συνθήκες προμηνύουν ήττα. Ο στόχος των αγωνιζομένων Ελλήνων ήταν να οικοδομήσουν ένα σύγχρονο κράτος βασισμένο στην κληρονομιά της Ελλάδας αλλά και της Ευρώπης: στην ατομική ελευθερία, στη δημοκρατία, στις χριστιανικές αξίες. [...] Η ελληνική δοκιμασία στον αγώνα για ένα ανεξάρτητο κράτος –μια νικηφόρα δοκιμασία– αποτέλεσε έμπνευση για άλλα καταπιεσμένα έθνη».

Τα όσα σημειώνονται στο θερμό αυτό ψήφισμα του Πολωνικού Κοινοβουλίου στέκονται σε μια αλήθεια που συνήθως περνάει απαρατήρητη, ιδιαίτερα δε στην Ελλάδα θα λέγαμε ότι αγνοείται πλήρως. Πραγματικά, στην Ελλάδα βλέπουμε την Ελληνική Επανάσταση σε σχέση με την εθνική μας παλιγγενεσία: την απελευθέρωση από τον οθωμανικό ζυγό, την κατάκτηση της εθνικής μας ανεξαρτησίας, τη γένεση του νεοελληνικού κράτους. Η μεγάλη αλήθεια, που παραβλέπουμε και πρέπει επιτέλους να δούμε και να αναδείξουμε, είναι ότι η Ελληνική Επανάσταση δεν ήταν απλώς μια περιφερειακή σύγκρουση σε μια γωνιά της Ευρώπης· ήταν ένα γεγονός κοσμοϊστορικής σημασίας, που κυριολεκτικά άλλαξε τον κόσμο.

Δρ Γιάννης Κ. Τσέντος
(Περιοδικό *AKTINES*, έτος 84ο, Σεπτέμβριος-Οκτώβριος 2021)

«Αδελφοί μου, μη σας τρομάζουν οι αμαρτίες των ανθρώπων, αγαπάτε τον άνθρωπο ακόμα και μες την αμαρτία του, γιατί αυτή η αγάπη είναι το ομοίωμα της αγάπης του Θεού και αποτελεί την ανώτερη αγάπη επί της γης... Καμιά φορά ίσως να μην ξέρεις τι ν' αποφασίσεις, ιδιαίτερα όταν βλέπεις τα κρίματα των ανθρώπων, και αναρωτιέσαι: “Να του επιβληθώ με τη βία ή με την ταπεινή αγάπη;” Πάντα ν' αποφασίζεις με την ταπεινή αγάπη. Αν τ' αποφασίσεις αυτό μια για πάντα, θα μπορέσεις να υποτάξεις όλο τον κόσμο. Η ταπεινωσύνη, η γεμάτη αγάπη, είναι φοβερή δύναμη, δυνατότερη από κάθε άλλη. Τίποτα παρόμοιο μ' αυτήν δεν υπάρχει».

Φιόντορ Ντοστογιέφσκι
(*Αδελφοί Καραμαζώφ*, Εκδ. Γκοβόστν, Β', 182)

Πρόληψη του Καρκίνου Παχέος Εντέρου: οι Καλύτερες και οι Χειρότερες Τροφές

 Σχης (ΥΙ) Γεώργιος Βελούδης
MD PhD FACS, Γενικός Χειρουργός-Διδάκτωρ Ιατρικής Σχολής Ε.Κ.Π.Α.,
Μέλος του Αμερικανικού Κολλεγίου των Χειρουργών

Ο καρκίνος του παχέος εντέρου και του ορθού αποτελεί τον τρίτο συχνότερο καρκίνο τόσο στους άνδρες όσο και στις γυναίκες. Έξυπνες επιλογές τροφών μπορεί να σας βοηθήσουν να ελαττώσετε τις πιθανότητες εμφάνισής του. Ορισμένες μελέτες έχουν δείξει ότι οι άνθρωποι που τρέφονται σωστά, γυμνάζονται, διατηρούν ένα φυσιολογικό σωματικό βάρος και καταναλώνουν ελάχιστη ποσότητα αλκοόλ, μπορούν να μειώσουν τον κίνδυνο εμφάνισης της νόσου ίσως και περισσότερο από το ένα τρίτο.

Καταναλώστε γαλακτοκομικά

Οι περισσότερες μελέτες συμφωνούν, ότι τα πλούσια σε ασβέστιο γαλακτοκομικά προϊόντα μπορούν να μειώσουν την ανάπτυξη όγκων στο παχύ έντερο (οι καλοήθεις πολύποδες ονομάζονται αδενώματα) καθώς και του καρκίνου. Στην ίδια κατεύθυνση μπορεί να βοηθήσουν τα συμπληρώματα ασβεστίου. Ρωτήστε το γιατρό σας τι είναι καλύτερο για εσάς. Η βιταμίνη D (που προστίθεται στο γάλα) μπορεί επίσης να προστατεύσει, αλλά απαιτείται περισσότερη έρευνα.

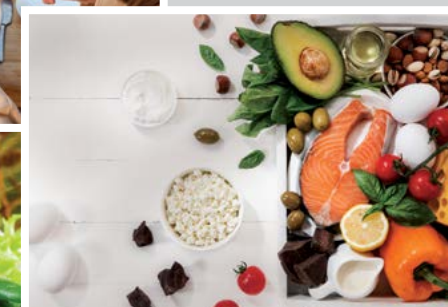
Τρώτε ολικής αλέσεως

Οι τροφές αυτές είναι πλούσιες σε

θρεπτικά συστατικά και μια καλή πηγή σε μαγνήσιο και φυτικές ίνες. Βοηθούν στις κενώσεις, με τα κόπρανα στην πορεία τους να μπορούν και να δεσμεύουν καρκινογόνες ουσίες μέσα στο παχύ έντερο. Στόχος, η πρόσληψη 90 γραμ. φυτικών ινών ημερησίως, με τη βρώμη, το ολικής αλέσεως ψωμί και το καφέ ρύζι, να αποτελούν καλές επιλογές.

Τρώτε όσπρια

Τα φασόλια, η σόγια, οι φακές και άλλα όσπρια, είναι πλούσια σε φυτικές ίνες, πρωτεΐνες και βιταμίνες E και B. Περιέχουν συστατικά που ονομάζονται φλαβονοειδή, που εμποδίζουν την ανάπτυξη όγκων, κα-

ληψη του καρκίνου του παχέος εντέρου είναι πολλές, και κυρίως οι οργανισμοί για την πρόληψη του καρκίνου είναι αυτοί που συνιστούν αυτές τις τροφές σαν

θώς και αντιοξειδωτικά που προστατεύουν από τον καρκίνο του παχέος εντέρου. Προσπαθείστε να αντικαταστήσετε ένα συνοδευτικό πιάτο με μαύρα φασόλια ή φτιάξτε μια πλούσια σούπα.

τμήμα μιας υγιεινής διατροφής. Το καλύτερο στοιχείο περιλαμβάνει μπρόκολο, λάχανο και φρούτα πλούσια σε βιταμίνη C, όπως τα πορτοκάλια.

Τρώτε φρούτα και λαχανικά

Περιέχουν φυσικές ουσίες (φυτοχημικά) που μπλοκάρουν την ανάπτυξη των καρκινικών κυττάρων ή μάχονται τη φλεγμονή, που μπορεί να πυροδοτήσει τον καρκίνο. Οι μελέτες που συνδέουν τα φρούτα και τα λαχανικά με την πρό-

Τρώτε ψάρια

Τα λιπαρά ψάρια, όπως ο σολωμός, είναι πλούσια σε ωμέγα-3 λιπαρά οξέα, τα οποία είναι σημαντικά για την υγεία της καρδιάς και μπορεί επίσης να επιβραδύνουν την ανάπτυξη των καρκινικών κυττάρων. Αλλά ακόμη δεν είναι ξεκάθαρη η προστατευτική δράση των ψαριών έναντι του καρκίνου

του παχέος εντέρου. Κάποιες έρευνες βρήκαν ότι οι άνθρωποι που κατανάλωναν ψάρια αντί για κόκκινο κρέας είχαν λιγότερο κίνδυνο να νοσήσουν από καρκίνο του παχέος εντέρου. Όμως περιορίστε τον ξιφία, τον τόνο και το σκουμπρί, γιατί μπορεί να περιέχουν υψηλά επίπεδα υδραργύρου και άλλων ρύπων, που μπορεί να βλάψουν την υγεία σας μακροπρόθεσμα.

Περιορίστε το κόκκινο κρέας

Ένα ζουμερό, ζεστό χάμπουργκερ μπορεί να διεγείρει τη γεύση σας, αλλά μπορεί να έχει άσχημα νέα για το έντερο. Οι επιστήμονες γνωρίζουν ότι μια καθημερινή διατροφή με κόκκινα κρέατα, όπως το μοσχάρι, το χοιρινό και το αρνί μπορεί να αυξήσει τις πιθανότητες για καρκίνο του παχέος εντέρου, αλλά δεν είναι σίγουροι για τον λόγο που συμβαίνει αυτό. Ίσως φταίει το κρέας μόνο ή ακόμη και οι ουσίες που σχηματίζονται όταν αυτό μαγειρεύεται σε ψηλές θερμοκρασίες. Να έχετε στόχο την πρόσληψη ανά εβδομάδα μέχρι 500-550 γραμμαρίων κρέατος.

Περιορίστε τα κατεργασμένα κρέατα

Αυτά περιλαμβάνουν τα κρέατα που είναι καπνιστά, ωμά, αλατισμένα ή συντηρημένα με πρόσθετα χημικά, καυτερά λουκάνικα,

μπέικον, ζαμπόν, και συσκευασμένα κρεατικά. Η κατανάλωση αυτών των τροφών μπορεί να αυξήσει τις πιθανότητες τόσο του καρκίνου του παχέος εντέρου, όσο και αυτού του στομάχου.

Περιορίστε το αλκοόλ

Ένα ποτό κάθε τόσο δε φαίνεται να επηρεάζει τις πιθανότητες για καρκίνο του παχέος εντέρου. Αλλά μέτρια μέχρι μεγάλη λήψη αλκοόλ (2-3 ποτήρια ημερησίως) μπορεί να αυξήσει έως και 20% ή και 40% τις πιθανότητες καρκίνου, αντίστοιχα). Εάν καταναλώνετε περισσότερα από αυτή την ποσότητα, μιλήστε με τον γιατρό σας, σχετικά με τον προσυμπτωματικό έλεγχο του καρκίνου του παχέος εντέρου.

Άλλες περιπτώσεις

Δε γνωρίζουμε ακόμη εάν οι παρακάτω κοινές τροφές παίζουν κάποιο ρόλο στην προστασία ή την πρόκληση του καρκίνου του παχέος εντέρου: ο καφές, το τσάι, τα αναψυκτικά με καφεΐνη, τα σακχαρώδη τρόφιμα, οι πατάτες και το σκόρδο, μεταξύ άλλων. Οι ερευνητές μελετούν συνεχώς τη σχέση των τροφών με τον καρκίνο του παχέος εντέρου, άρα αναμένουμε τα νεότερα δεδομένα.

Ένα ζουμερό, ζεστό χάμπουργκερ μπορεί να διεγείρει τη γεύση σας, αλλά μπορεί να έχει άσχημα νέα για το έντερο. ...Ένα ποτό κάθε τόσο δε φαίνεται να επηρεάζει τις πιθανότητες για καρκίνο του παχέος εντέρου.

Στοιχεία δράσεων που υλοποιήθηκαν (ανακατασκευή/κατασκευή/αναβάθμιση)

Κατασκευή 13 διαμερισμάτων ΣΟΑ, στο Στρατόπεδο «ΚΑΡΑΪΣΚΑΚΗ» (σε εξέλιξη).

Κατασκευή 8 διαμερισμάτων ΣΟΑ-ΣΟΜΥ, στη ν. ΚΑΛΥΜΝΟ (σε εξέλιξη).

Ολοκληρώθηκε η ανακατασκευή 10 ξενώνων ΛΑΦ Κορίνθου.

Κατασκευή 26 διαμερισμάτων στο ΣΟΕΠΟΠ Στρατόπεδο «ΠΑΤΣΟΥΚΑ», στην Αλεξανδρούπολη.

Παράλληλα βρίσκεται:

- Σε εξέλιξη η κατασκευή/ανακαίνιση 77 στρατιωτικών οικιών ανά την επικράτεια.
- Υπό δημοπράτηση η κατασκευή 13 νέων οικημάτων στην ΠΕ/ΑΣΔΥΣ.
- Σε εξέλιξη η κατασκευή νέου ΒΝΣ δυναμικότητας 18 νηπίων, στην Αλεξανδρούπολη (Δωρεά Ιδρύματος ΜΕΛΑ).

Προστασία Περιβάλλοντος και Πολιτιστικής Κληρονομιάς- Μνημόνιο Συνεργασίας ΥΠΕΘΑ-ΚΟΙΝΩΦΕΛΟΥΣ ΙΔΡΥΜΑΤΟΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ Κ. ΛΑΣΚΑΡΙΔΗΣ (ΚΙΑΛ)

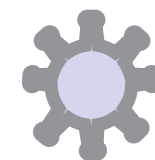
Συμμετοχή του προσωπικού της 79 ΑΔΤΕ στην πραγματοποίηση παράκτιων καθαρισμών στη ν. Σάμο. Η εν λόγω δράση είχε μεγάλο περιβαλλοντικό, εκπαιδευτικό και κοινωνικό αποτύπωμα, καθώς συνέβαλε στην: ❶ Ελαχιστοποίηση πιθανών περιβαλλοντικών κινδύνων ❷ Βελτίωση της συμπεριφοράς του προσωπικού ΕΔ προς το φυσικό περιβάλλον ❸ Ενίσχυση της θετικής προβολής των ΕΔ προς την κοινωνία.

Κοινωνική Προσφορά (εκτέλεση αεροपुरοσβέσεων)

Στο πλαίσιο των δράσεων κοινωνικής προσφοράς, έχουν εκτελεστεί από την 1η Σεπτεμβρίου μέχρι την 31η Δεκεμβρίου 2021:

- 251 ώρες και 55 λεπτά για αποστολές αεροδιακομιδών με Ε/Π CH-47D, NH90 και Α/Φ C-12 για τη μεταφορά συνολικά 139 ασθενών.
- 3 ώρες και 30 λεπτά για αποστολές αεροपुरοσβεσης με Ε/Π CH-47D, με 8 ρίψεις νερού.

Με κύριο μέλημα τη στήριξη του προσωπικού και των οικογενειών του, το ΓΕΣ συνεχίζει να αφουγκράζεται τις ανησυχίες του και να υλοποιεί ενέργειες προς διευκόλυνση της καθημερινότητάς του.

Μετά από τις κατευθύνσεις της Κυβέρνησης, του ΕΟΔΥ και των εκδοθέντων σχετικών διαταγών του ΓΕΕΘΑ εκδηλώθηκε σειρά μέτρων για την προστασία από τη μετάδοση του κορωνοϊού (COVID-19), προκειμένου να μειωθεί η διασπορά της νόσου όσο το δυνατόν περισσότερο.

Σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία, εγκρίθηκε η εφαρμογή μειωμένου ωραρίου εργασίας σε δικαιούχους προστάτες ΑΜΕΑ.

Σύμφωνα με την ΠαΔ 4-45/2019/ΓΕΣ/Β 1/4γ (Παρουσιάσεις Αξκών-Ανθστών-Υπεκκών στον κ. Α/ΓΕΣ), συνεχίστηκε η διαδικασία επικοινωνίας των στελεχών με τον κ. Α/ΓΕΣ, προς επίλυση προβλημάτων που τους απασχολούν σε προσωπικό και υπηρεσιακό επίπεδο.

Κοντά στα Στελέχη

ΓΡΑΦΕΙΟ
ΣΤΗΡΙΞΗΣ
ΣΤΕΛΕΧΩΝ

210 6555669-70
210 6555132

210 6461750

egagss@army.gr

Περισσότερα θέματα μέριμνας προσωπικού στην ιστοσελίδα www.army.gr

ΓΕΝΙΚΟ ΕΠΙΤΕΛΕΙΟ ΣΤΡΑΤΟΥ

ΣΥΓΧΑΙΡΩ
τους παρακάτω Εθνοφύλακες:

Εφ. Λχία (ΠΖ) Λεωνίδα Συρρή, του ΤΕΘ ΒΡΟΝΤΑΔΟΥ (1η θέση με βαθμολογία 40/40), Στρετη (ΠΖ) Ιωάννη Πετράκη, του ΤΕΘ ΑΓ. ΝΙΚΟΛΑΟΥ (2η θέση με βαθμολογία 37/40), Εφ. Λχία (ΜΧ) Ιωάννη Λεμόνια, του ΤΕΘ ΒΡΟΝΤΑΔΟΥ (2η θέση με βαθμολογία 37/40), Εφ. Υπλγό (ΚΔ) Ηλία Μούλελη, του ΤΕΘ ΦΛΩΡΙΝΑΣ (2η θέση με βαθμολογία 37/40), Στρετη (ΠΖ) Ιωάννη Τσορτσόρη, του ΤΕΘ ΔΙΔΥΜΟΤΕΙΧΟΥ (3η θέση με βαθμολογία 35/40), διότι κατά τη Δ΄ Φάση των Τρίτων Πανελληνίων Σκοπευτικών Αγώνων Εθνοφυλακής, που διεξήχθη την Κυριακή, 14 Νοεμβρίου 2021, στα κατά τόπους Πεδία Βολής, κατέλαβαν τις παραπάνω θέσεις στην ατομική βολή τυφεκίου G3A3 υπ' αριθμ. «7», καταδεικνύοντας την άριστη εκπαίδευσή τους, που είναι αποτέλεσμα της ανελλιπούς συμμετοχής τους στην εκπαίδευση των Μονάδων Εθνοφυλακής.

***

ΣΥΓΧΑΙΡΩ
τους: Στρετη (ΠΖ) Διονύσιο Σωτηρίου, του ΤΕΘ ΗΦΟΥΜΕΝΙΤΣΑΣ (1η θέση με βαθμολογία 10/50), Στρετη (ΠΖ) Βασίλειο Δήμου, του ΤΕΘ ΗΦΟΥΜΕΝΙΤΣΑΣ (2η θέση με βαθμολογία 10/48), Εφ. Λχία (ΠΖ) Νομικό Βαζανέλη, του ΤΕΘ ΚΑΛΥΜΝΟΥ (2η θέση με βαθμολογία 10/48), Στρετη (ΤΘ) Ανδρέα Χάικα, του ΤΕΘ ΗΦΟΥΜΕΝΙΤΣΑΣ (3η θέση με βαθμολογία 10/47), Εφ. Λχία (ΠΖ) Εμμανουήλ Χούρδα, του ΤΕΘ ΚΑΛΥΜΝΟΥ (3η θέση με βαθμολογία 10/47), Στρετη (ΠΒ) Χρήστο Πολυχρονόπουλο, του ΤΕΘ ΔΙΔΥΜΟΤΕΙΧΟΥ (3η θέση με βαθμολογία 10/47), διότι κατά τη Δ΄ Φάση των Τρίτων Πανελληνίων Σκοπευτικών Αγώνων Εθνοφυλακής, που διεξήχθη την Κυριακή, 14 Νοεμβρίου 2021, στα κατά τόπους Πεδία Βολής, κατέλαβαν τις παραπάνω θέσεις, στη ατομική βολή τυφεκίου G3A3 υπ' αριθμ. «3», καταδεικνύοντας την άριστη εκπαίδευσή τους, που είναι αποτέλεσμα της ανελλιπούς συμμετοχής τους στην εκπαίδευση των Μονάδων Εθνοφυλακής.

***

ΣΥΓΧΑΙΡΩ
τους παρακάτω Εθνοφύλακες:

Εφ. Υπλγό (ΠΖ) Γεώργιο Αρχαύλη, του ΤΕΘ ΑΠΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ (1η θέση με βαθμολογία 365/400), Στρετη (ΠΖ) Ιωάννη Πετράκη, του ΤΕΘ ΑΠΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ (1η θέση με βαθμολογία 365/400), Εφ. Λχία (ΠΖ) Δημήτριο Στόικο, του ΤΕΘ ΣΙΔΗΡΟΚΑΣΤΡΟΥ (2η θέση με βαθμολογία 360/400), Στρετη (ΤΘ) Κωνσταντίνο Αναγνώστου, του ΤΕΘ ΣΙΔΗΡΟΚΑΣΤΡΟΥ (2η θέση με βαθμολογία 360/400), Στρετη (ΠΖ) Στέφανο Φραγκάκη, του ΤΕΘ ΔΙΔΥΜΟΤΕΙΧΟΥ (2η θέση με βαθμολογία 360/400), Στρετη (ΠΖ) Ιωάννη Τσορτσόρη,

του ΤΕΘ ΔΙΔΥΜΟΤΕΙΧΟΥ (2η θέση με βαθμολογία 360/400), Εφ. Δνέα (ΠΖ) Φώτιο Στεφανίδη, του ΤΕΘ ΚΟΖΑΝΗΣ (3η θέση με βαθμολογία 335/400), Στρη (ΠΒ) Νικόλαο Κριμτσιαλή, του ΤΕΘ ΚΟΖΑΝΗΣ (3η θέση με βαθμολογία 335/400), διότι κατά τη Δ΄ Φάση των Τρίτων Πανελληνίων Σκοπευτικών Αγώνων Εθνοφυλακής, που διεξήχθη την Κυριακή, 14 Νοεμβρίου 2021, στα κατά τόπους Πεδία Βολής, κατέλαβαν τις παραπάνω θέσεις, στη βολή ζεύγους τυφεκίου G3A3, καταδεικνύοντας την άριστη εκπαίδευσή τους, που είναι αποτέλεσμα της ανελλιπούς συμμετοχής τους στην εκπαίδευση των Μονάδων Εθνοφυλακής.

***

ΣΥΓΧΑΙΡΩ

τους Διοικητές, το στρατιωτικό προσωπικό και τους παρακάτω Εθνοφύλακες των Σκοπευτικών Ομάδων των ΤΕΘ ΗΓΟΥΜΕΝΙΤΣΑΣ, ΤΕΘ ΚΑΛΥΜΝΟΥ και ΤΕΘ ΔΙΔΥΜΟΤΕΙΧΟΥ, οι οποίες, εκπροσωπώντας τις αντίστοιχες ΜΔ-ΜΣ, κατά τη Δ΄ Φάση των Τρίτων Πανελληνίων Σκοπευτικών Αγώνων Εθνοφυλακής, που διεξήχθη την Κυριακή, 14 Νοεμβρίου 2021, στα κατά τόπους Πεδία Βολής, κατέλαβαν τις τρεις πρώτες θέσεις, αντίστοιχα, καταδεικνύοντας την άριστη εκπαίδευσή τους, η οποία είναι αποτέλεσμα της ανελλιπούς συμμετοχής τους στην εκπαίδευση των Μονάδων Εθνοφυλακής:

ΤΕΘ ΗΓΟΥΜΕΝΙΤΣΑΣ

Εφ. Λχία (ΚΔ) Κωνσταντίνο Παππά, Εφ. Λχία (ΕΜ) Γεώργιο Αρβανίτη, Εφ. Δνέα (ΠΖ) Αγγελιο Σταύρακα, Στρη (ΚΔ) Αθανάσιο Παππά, Στρη (ΠΖ) Βασίλειο Δήμου, Στρη (ΠΖ) Διονύσιο Σωτηρίου, Στρη (ΠΖ) Θεόδωρο Θεοδώρου, Στρη (ΤΘ) Ανδρέα Χαίκα, Στρη (ΠΒ) Αχιλλέα Κατσάνο, Ναύτη Αθανάσιο Κωστή.

ΤΕΘ ΚΑΛΥΜΝΟΥ

Εφ. Λχία (ΠΖ) Εμμανουήλ Χουρδά, Εφ. Λχία (ΠΖ) Νομικό Βαζανέλη, Εφ. Λχία (ΠΖ) Πανομήτη Γκίνη, Εφ. Λχία (ΠΒ) Μιχαήλ Βρουβή, Στρη (ΠΖ) Ακάκιο Χατζηνικόλα, Στρη (ΠΖ) Δημήτριο Κουρούνη, Στρη (ΠΖ) Θεόδωρο Σκαρτάδο, Στρη (ΠΖ) Δημήτριο Ματθαίο Καλαφάτη, Στρη (ΠΒ) Μιχαήλ Ματθαίο Καλαφάτη, Στρη (ΠΒ) Μικέ Ξυπολίτα.

ΤΕΘ ΔΙΔΥΜΟΤΕΙΧΟΥ

Εφ. Λχία (ΤΧ) Δημήτριο Καλαϊτζόπουλο, Στρη (ΚΔ) Αθανάσιο Ντελίδη, Στρη (ΠΖ) Απόστολο Δουδακμάνη, Στρη (ΠΖ) Δημήτριο Ζουκίδη, Στρη (ΠΖ) Δημήτριο Τζάρτα, Στρη (ΠΖ) Ιωάννη Τσορτσόρη, Στρη (ΤΘ) Κωνσταντίνο Αντωνιάδη, Στρη (ΠΒ) Χρήστο Πολυχρονόπουλο, Στρη (ΜΧ) Στέφανο Φραγκάκη, Στρη (ΠΖ) Στέφανο Φραγκάκη.

***

ΣΥΓΧΑΙΡΩ

το παρακάτω στρατιωτικό προσωπικό:

Στρη (ΠΖ) Αρτέμιο Αλιγάνωφ, του 618 Μ/Κ ΤΠ και Στρη (ΔΒ) Ιωάννη Χαραλαμπίδη, του 35 ΛΔΒ. Ανχη (ΠΖ) Νικόλαο Καλόγηρο και Εθνοφύλακα Στρη (ΠΖ) Νικόλαο Ταμουσέλη, του ΤΕΘ ΦΛΟΡΙΝΑΣ, Σχη (ΠΖ) Γεώργιο Βιδιαδάκη και ΕΠΟΠ Επχία (ΝΟΜ) Ευαγγελία Κράλλη, της 5ης ΤΑΞΠΖ, ΕΠ.ΟΠ. Επχία (ΠΖ) Ευστάθιο Πατσουρίδη του 526 Μ/Κ ΤΠ. Ανχη (ΠΖ) Νικόλαο Κρόκο και Εθνοφύλακα Στρη (ΠΖ) Βασίλειο Στάμο του ΤΕΘ ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ.

ΕΜΘ Αλχία (ΤΘ) Χρήστο Φουλίδη, της 3ης Μ/Κ ΤΑΞ και

Εθνοφύλακα Στρη (ΚΔ) Δημήτριο Δαμαλίδη, του ΤΕΘ ΒΥΣΣΑΣ,

διότι εξ αυτών άλλοι σχεδίασαν και επιμελήθηκαν κατά άριστο τρόπο την αφίσα για την προβολή της Εθνοφυλακής, αναδεικνύοντας τη σημασία, τον ρόλο, τη δυναμική και τη διαρκή προσπάθεια αναβάθμισης του θεσμού, κατακτώντας την 1η, 2η και 3η θέση στον υπόψη διαγωνισμό Αφίσας για την Εθνοφυλακή, και άλλοι συνέθεσαν και επιμελήθηκαν κατά άριστο τρόπο το οπτικοακουστικό υλικό για την προβολή του έργου των Ταγμάτων Εθνοφυλακής των Σχηματισμών που ανήκουν, αναδεικνύοντας τη σημασία, τον ρόλο, τη δυναμική και τη διαρκή προσπάθεια αναβάθμισης του θεσμού, κατακτώντας την 1η, 2η και 3η θέση αντίστοιχα στον υπόψη διαγωνισμό βίντεο για την Εθνοφυλακή.

***

ΑΠΟΝΕΜΩ

διάκριση ασφαλείας πήσων – εδάφους στο πλήρωμα του Ε/Π ΝΗ-3000 ΕΣ:117, Επχό (Ι) Αλέξανδρο Γκαντήρη εκπαιδευτή και Ανθγό (Ι) Κωνσταντίνο Σιώμο εκπαιδευόμενο της δύναμης του ΚΕΑΣ, οι οποίοι την 23η Νοεμβρίου 2021, κατά τη διάρκεια εκπαιδευτικής πήσης στην περιοχή Νεοχωρίου του Α΄Δ Αλεξανδρείας, ενήργησαν σε παρουσιασθείσα βλάβη (παρουσία άσπρου καπνού και έντονης μυρωδιάς στην καμπίνα του Ε/Π από πιθανή αστοχία στα ηλεκτρικά συστήματα του Ε/Π) με ψυχραιμία και επαγγελματισμό, προσγειώνοντας άμεσα και ασφαλίως το Ε/Π. Το γεγονός αυτό, στο πλαίσιο του οράματος του ΓΕΣ για έναν Στρατό αξιόμαχο, ευέλικτο, ποιοτικό και αποτελεσματικό, με κατάλληλη αξιοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού, ανέδειξε το ενδιαφέρον των εν λόγω ιπαμένων για την Υπηρεσία, καθώς και το εξαιρετο επίπεδο επαγγελματικής κατάρτισης και ευσυνειδησίας το οποίο τους διακρίνει, συμβάλλοντας καθοριστικά στην ασφαλή εκτέλεση του πτητικού έργου, για την υποστήριξη των επιχειρησιακών και λοιπών λειτουργικών απαιτήσεων των ΕΔ.

***

ΑΠΟΝΕΜΩ

εύφημη μνεία στη Σχη (ΥΝ) Αλεξάνδρα Ασλανίδου, της δύναμης του 401 ΓΣΝΑ και στον ΕΜΘ Αλχία (ΜΧ) Ελευθέριο Κοϊμτζέλη, της δύναμης του 23 ΛΜΧ, διότι συμμετείχαν μέχρι σήμερα σε πάνω από 20 εθελοντικές αιμοδοσίες.

***

ΑΠΟΝΕΜΩ

εύφημη μνεία στον Ανχη (ΜΧ) Παντελεήμονα Καλυβιώτη, της δύναμης του Γ΄ΣΣ/ΝΔΡΟ-GR/ΔΜΧ, διότι συμμετείχε μέχρι σήμερα σε 22 εθελοντικές αιμοδοσίες.

***

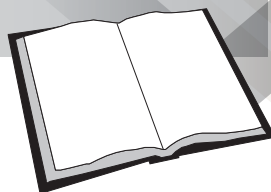
-0-

ΑΡΧΗΓΟΣ ΓΕΣ
Χαράλαμπος Λαλούσης
Αντιστράτηγος

Στρατιωτικές εκδόσεις

ΣΤΟΥΣ ΠΙΝΑΚΕΣ που ακολουθούν περιλαμβάνονται συγγράμματα γενικών και ειδικών γνώσεων επί στρατιωτικών και εγκυκλοπαιδικών θεμάτων Ελλήνων και ξένων συγγραφέων, αντίτυπα των οποίων διατίθενται προς πώληση.

ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΤΗΣ ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΗΣ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗΣ

A/A	ΚΩΔΙΚΟΣ ΒΙΒΛΙΟΥ	ΤΙΤΛΟΣ ΣΥΓΓΡΑΜΜΑΤΟΣ	ΕΤΟΣ ΕΚΔΟΣΗΣ	ΑΣΙΑ €
1	84	Ιστορία Σταυροφοριών, Τόμος Γ΄	1976	1,76
2	92	Προβλήματα Πολέμου στην Αρχαία Ελλάδα	1981	1,76
3	97	Ήπειρος Προμαχούσα	1982	1,76
4	100	Γ΄ Παγκόσμιος Πόλεμος (Τζον Χάκκετ)	1983	2,34
5	108	Ο Επιτήδειος Ουδέτερος	1985	2,34
6	110	Παντουρκισμός	1986	1,76
7	111	Το δικαίωμα να είσαι άνθρωπος, Τόμος Γ΄	1986	2,06
8	113	Ιστορία Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου, Τόμος Α΄	1988	1,76
9	116	Διοίκηση και Ηγεσία (Δνση Μελετών ΓΕΣ)	1988	0,88
10	117	Πρακτικές Οδηγίες Δκσης Μικρών Κλιμακίων (Δνση Μελετών ΓΕΣ)	1988	0,30
11	118	Διοικητική (Management)	1988	0,58
12	121	Οι Γερμανικές Εκστρατείες στα Βαλκάνια (Κέντρο Ιστορίας των Η.Π.Α.) (Μετάφραση - Απόδοση Αντγου ε.α. Νικόλαου Κολόμβρα)	1994	1,76
13	122	Προσωπικός Υπολογιστής	1989	0,58
14	125	Οι Επικίνδυνοι Άνδρες, Τόμος Α΄ (Αντγου ε.α. Χρήστου Φωτόπουλου)	1994	5,86
15	126	Οι Επικίνδυνοι Άνδρες, Τόμος Β΄ (Αντγου ε.α. Χρήστου Φωτόπουλου)	1995	5,86
16	128	Το Ημερολόγιο μιας Καταστροφής (Μετάφραση Υπτγου ε.α. Κων/νου Κανακάρη)	1996	4,10
17	129	Στρατιωτική Επιθεώρηση 1883-1884	1995	2,94
18	130	Θεματικό Ευρετήριο Μελετών Στρατιωτικής Επιθεώρησης και Συγγραμάτων 1981-1995	1996	2,94
19	132	Διεθνείς Συμφωνίες, Συνθήκες και Συμβάσεις (Υπτγου Γεωργίου Γκορέζη)	2000	1,76
20	133	Ο Πόλεμος και οι Άνθρωποι (Στγού Dereney) Ανατύπωση Εκδόσεως της Στρατιωτικής Επιθεώρησης Ιουλίου 1939	1998	8,8
21	134	Στρατιωτική Σχολή Ευελπίδων 1828-1998, Τόμος Α΄ (Αντγου ε.α. Χρήστου Φωτόπουλου)	1997	4,7
22	135	Στρατιωτική Σχολή Ευελπίδων 1828-1998, Τόμος Β΄ (Αντγου ε.α. Χρήστου Φωτόπουλου)	1998	4,7

23	136	Στρατιωτική Σχολή Ευελπίδων 1828-1998, Τόμος Γ΄ (Αντγου ε.α. Χρήστου Φωτόπουλου)	1998	4,70
24	137	Πακτωλός γνώσεων, παροιμιών και γνωμικών	2000	2,94
25	138	Εγχειρίδιο του Καλού Διοικητού (Αντγου ε.α. Νομικού Θεοδώρου Λ. Γούλα)	2000	2,94
26	139	Θεματικό Ευρετήριο Μελετών (1991-2001) & Ευρετήριο Συμπληρωματικών Εκδόσεων (1991-2001)	2002	8,00
27	ΔΙΑΦ. 2	Το Σύνταγμα της Ελλάδος	1986	0,16
28	ΔΙΑΦ. 21	«Ωδές» του Α. Κάλβου	1992	14,68
29	ΔΙΑΦ. 29	Ήμμεσος Στρατηγική (Β. Η. Liddell Hart)	2001	5,86

ΙΣΤΟΡΙΚΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΓΕΣ/ΔΙΣ (ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΣΤΡΑΤΟΥ)

A/A	ΚΩΔΙΚΟΣ ΒΙΒΛΙΟΥ	ΤΙΤΛΟΣ ΣΥΓΓΡΑΜΜΑΤΟΣ	ΕΤΟΣ ΕΚΔΟΣΗΣ	ΑΣΙΑ €
1	1	Ο Μακεδονικός Αγώνας και τα γεγονότα στη Θράκη (1904-1908)	1988	7,04
2	2	Επιχ/σεις κατά των Τούρκων σε Μακεδονία και ν. Αιγαίου 1912 (Α΄)	1988	4,70
3	3	Επιχειρήσεις κατά των Τούρκων στην Ήπειρο (1912/13) (Β΄)	1992	6,96
4	4	Ο Ελληνικός Στρατός κατά τους Βαλκανικούς Πολέμους (1912/14) (Γ΄)	1992	9,40
5	5	Επίτομη Ιστορία Βαλκανικών Πολέμων (1912/13)	1987	3,52
6	8	Η Ελλάς και ο Πόλεμος στα Βαλκάνια	1958	3,18
7	9	Η συμμετοχή της Ελλάδας στον Πόλεμο (1914-1918)	2012	4,18
8	10	Επίτομη Ιστορία της Συμμετοχής του Ελληνικού Στρατού στον Α΄ Παγκόσμιο Πόλεμο	1994	6,46
9	11	Το Ελληνικό Εκστρατευτικό Σώμα στη Μεσημβρινή Ρωσία (1919)	1955	14,88
10	13	Ο Ελληνικός Στρατός στη Σμύρνη	1957	4,94
11	14	Επιχειρήσεις Φιλαδέλφειας - Προύσσης - Ουσάκ	1957	4,10
12	15	Επιχειρήσεις Φιλαδέλφειας - Προύσσης - Ουσάκ (σχεδιαγράμματα)	1957	2,34
13	16	Επιθετικά Επιχειρήσεις Δεκ 1920-Μαρ 1921	1957	3,52
14	16	Επιθετικά Επιχειρήσεις Δεκ 1920-Μαρ 1921	1963	19,22
15	17	Επιχειρήσεις Ιουνίου-Ιουλίου 1921	2012	5,50
16	18	Επιχειρήσεις προς Άγκυρα (Μέρος Α΄) 1921	1965	5,42
17	18	Επιχειρήσεις προς Άγκυρα (Μέρος Α΄) 1921	2012	3,52
18	19	Επιχειρήσεις προς Άγκυρα (Μέρος Β΄) 1921	1965	3,52
19	20	Τα προ της Τουρκικής Επιθέσεως γεγονότα Σεπ 1921-Αυγ 1922	2012	4,88
20	21	Το Τέλος της Μικρασιατικής Εκστρατείας, Τόμος Α΄ (Υποχωρ. Αγώνες Α΄ και Β΄ Σ.Σ.)	2012	6,44
21	22	Το Τέλος της Μικρασιατικής Εκστρατείας, Τόμος Β΄	2012	5,00
22	23	Επιχειρήσεις εις Θράκη (1919-1923)	1969	19,50
23	27	Αίτια και Αφορμές Ελληνοϊταλικού Πολέμου	2016	3,70
24	28	Ιταλική Εισβολή 1940	2012	6,12

25	29	Ελληνική Αντεπίθεση 1940	2012	4,22
26	30	Χειμερινές Επιχειρήσεις - Ιταλική Επίθεση Μάρτιος 1941	2012	3,48
27	31	Αγώνες εις Ανατολική Μακεδονία και Θράκη (1940/41)	1956	3,52
28	31	Αγώνες εις Ανατολική Μακεδονία και Θράκη (1940/41)	2012	5,60
29	32	Το Τέλος μιας Εποποιίας Απρίλιος 1941	1959	29,24
30	33	Η Μάχη της Κρήτης 1941	1961	4,40
31	33	Η Μάχη της Κρήτης 1941	2012	3,52
32	34	Επίτομη Ιστορία Ελλ./Ιταλ.-Ελλ./Γερμ. Πολέμου (1940-1941)	2012	3,24
33	40	Το Ελληνικό Εκστρατευτικό Σώμα στην Κορέα 1950/55	2017	4,92
34	45	Η Υγειονομική Υπηρεσία κατά τη Μικρασιατική Εκστρατεία (1919/22)	2012	4,34
35	46	Η προς Πόλεμον Προπαρασκευή του Ελληνικού Στρατού (1923-1940)	1969	21,92
36	47	Ανεφοδιασμοί-Μεταφοράι κατά τη Μικρασιατική Εκστρατεία (1919/22)	1967	5,28
37	48	Εφοδιασμοί του Στρατού σε Όπλα και Πυρ/κά ΠΖ-ΠΒ (1940/41)	1982	2,34
38	49	Η Υγειονομική Υπηρεσία κατά τον Πόλεμο 1940/41	1982	1,76
39	50	Ευρετήριο Πολεμικών Γεγονότων Ελληνικού Έθνους	1989	4,10
40	51	Αγώνες και Νεκροί του Ελληνικού Στρατού, 1940/45	1989	15,84
41	56	Ο Ελληνοτουρκικός Πόλεμος 1897	1993	6,46
42	57	Η Ειρηνευτική Αποστολή στη Σομαλία	1996	4,98
43	58	Ο Ελληνικός Στρατός στη Μέση Ανατολή 1941/45 (Ελ Αλαμείν-Ρίμνι-Αιγαίο)	1996	5,28
44	59	Αρχεία Εθνικής Αντίστασης (1941-1944), (8 τόμοι-συνολική τιμή)	1998	56,00
45	60	Αρχεία Εμφυλίου Πολέμου (1944-1949), (16 τόμοι-συνολική τιμή)	1998	104,00
46	61	Ιστορία του Ελληνικού Στρατού	1997	4,70
47	62	Η Ελληνική Δύναμη στην Αλβανία (ΕΛΔΑΛ) (Απρ-Αυγ 1997)	1998	4,70
48	63	A Concise History of the Balkan Wars 1912-1913	1998	5,86
49	64	An Index of Events in the Military History of Greek Nation	1998	5,86
50	65	An Abridged History of the Greek-Italian & Greek-German War 1940/41	1997	5,86
51	66	Ο Βορειοηπειρωτικός Αγώνας	1997	5,86
52	67	An Abridged of the Hellenic Army Participation in the World War I	1999	6,74
53	68	History of the Hellenic Army 1821-1997	1999	8,5
54	69	Στρατιωτική Οργάνωση & Πολεμική Τέχνη των Αρχαίων Ελλήνων	1999	19,36
55	71	Η Συνοπτική Ιστορία του Γενικού Επιτελείου Στρατού (1901-2001)	2001	13,86
56	73	Επίτομη Ιστορία της Εκστρατείας στη Μικρά Ασία 1919-1922	2002	17,30
57	73	Επίτομη Ιστορία της Εκστρατείας στη Μικρά Ασία 1919-1922	2012	4,26
58	74	The Battle Of Crete	2002	20,14
59	75	Η Υγειονομική Υπηρεσία κατά τους Βαλκανικούς Πολέμους 1912-1913	2002	15,04
60	76	The struggle for Macedonia and the events in Thrace 1904-1908	2003	12,80
61	77	A Concise History of the Campaign in M. Asia 1919/22	2004	32,40
62	78	Ιστορικές Ονομασίες Ενεργών Συνταγμάτων και Ταξιαρχιών (ΠΖ-ΤΘ-ΕΔ)	2004	24,80

63	79	Ιστορία της Οργάνωσης του Ελληνικού Στρατού 1821-1954	2006	22,00
64	80	Ο Οπλισμός του Ελληνικού Στρατού (1866-2004)	2008	10,96
65	81	Ευρετήριο Αρχείου Καποδιστριακής Περιόδου: Στρατιωτικά Τεκμήρια (1827-1833)	2007	2,54
66	82	Concise History of the Hellenic Army General Staff	2007	8,70
67	83	Η Σημασία των Ιστορικών Αρχείων στην Αντικειμενική Συγγραφή της Ιστορίας-Φορείς που τηρούν Ιστορικά Αρχεία-Διαδικασίες Πρόσβασης στο Αρχειακό Υλικό	2009	3,78
68	84	Οι Ελληνοαμερικανοί Εθελοντές στην Εθνική Αντίσταση	2012	3,12
69	85	Η Συμβολή της Ελλάδας στον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο	2009	8,32
70	86	Οι πολιτικοστρατιωτικές σχέσεις Ελλάδας-Γαλλίας	2011	2,40
71	87	Οι κυριότερες μάχες του Ελληνικού Στρατού (1897-1955)	2012	2,42
72	88	Μνήμες Πολέμου 1897-1974	2012	7,28
73	89	Επιχείρηση Καλάβρυτα	2012	1,44
74	90	Στρατιωτική Οργάνωση και Πολεμική Τέχνη της Βυζαντινής Αυτοκρατορίας	2013	6,62
75	91	Πρακτικά Ημερίδας για τα 100 Χρόνια από την Έναρξη των Βαλκανικών Πολέμων	2013	6,80
76	92	Το Εκστρατευτικό Σώμα της Ελλάδας στην Κορέα, (1950-1955), Τόμος Β΄, Συμπληρωματικοί Πίνακες Προσωπικού	2014	1,36
77	93	Σέξτου Ιουλίου Φροντίνου Στρατηγήματα	2015	1,92
78	301	The Northern Epirus Struggle	2002	13,58
79	94	The Warrior 's Ethos, the National Psyche and Soldiery	2016	3,58
80	95	Ο Ελληνικός Στρατός κατά τον Α΄ Παγκόσμιο Πόλεμο, Τόμος Α΄	2017	3,50
81	96	Ο Ελληνικός Στρατός κατά τον Α΄ Παγκόσμιο Πόλεμο, Τόμος Β΄	2019	4,10
82	97	The Hellenic Expeditionary Force in Korea (1950-55)	2020	9,08
83	98	Lemnos Island, Armistice of Mudros and the end of World War	2021	6,10
84	99	Τα καταφύγια της Αττικής 1936-1956, Τόμος Α΄	2021	31,42

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

Οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να προμηθευθούν, κατόπιν συνεννόησης, τις παραπάνω εκδόσεις όλο το έτος –εκτός από τους μήνες Ιανουάριο και Φεβρουάριο– από τα παρακάτω σημεία:

- ΤΥΕΣ/Β΄ Δνση, Λ. Μεσογείων 227-231, ΣΤΓ 1020 (Στρατόπεδο Παπάγου), τηλ: 210 655 2673.
- Γραφείο Ενημέρωσης Κοινού, Λ. Μεσογείων 227-231 (Υπουργείο Εθνικής Άμυνας), τηλ: 210 659 8661, 210 659 8666.
- ΕΚΕΜΣ Αθήνας (τηλ: 210 765 2478, 210 767 5495).
- Στρατιωτικό Πρατήριο 1ης Στρατιάς.
- Στρατιωτικά Πρατήρια Κοζάνης, Βέροιας, Θεσσαλονίκης & Ξάνθης.

Στο στρατιωτικό και πολιτικό προσωπικό του ΥΕΘΑ, τα συγγράμματα διατίθενται με έκπτωση 50% επί της τιμής, σύμφωνα με το Αριθμ. Φ. 900/489223 Σ. 626, άρθρο 2.